

Metodologie de evaluare a pluralismului mass-mediei din Republica Moldova

---

Chişinău 2015

Această cercetare a fost realizată pentru Fundația Soros Moldova.

Conținutul acestei lucrări nu reflectă în mod necesar opinia Fundației Soros Moldova.

***

Echipa de cercetare:

Ana Gonța, Vasile State, Eugeniu Ribca

CUPRINS

I. INTRODUCERE	4
II. NOȚIUNI ȘI ABORDARE	5
III. CONTEXTUL ȘI OBIECTIVELE METODOLOGIEI	6
IV. DOMENIILE DE RISC SUPUSE ANALIZEI	7
4.1 Reglementări de bază	7
4.2 Proprietate și control	7
4.3 Tipuri și genuri de media	7
4.4 Pluralismul politic	7
4.5 Pluralismul cultural	7
4.6 Pluralismul geografic	8
V. TIPURILE DE INDICATORI	9
5.1 Indicators juridici	9
5.2 Indicators economici	9
5.3 Indicators socio-demografici	9
VI. INDICATORI PENTRU DOMENIILE DE RISC	11
6.1 Indicators pentru domeniul Reglementări de bază	11
6.2 Indicators pentru domeniul Proprietate și control	16
6.3 Indicators pentru domeniul Tipuri și genuri de media	22
6.4 Indicators pentru domeniul Pluralismul politic	29
6.5 Indicators pentru domeniul Pluralismul cultural	41
6.6 Indicators pentru domeniul Pluralismul geografic	50
VII. ÎNDRUMAR METODOLOGIC	61
7.1 Aplicarea metodologiei	61
7.2 Calcularea scorului	61
7.3 Interpretarea rezultatelor	62
7.4 Completarea datelor	62
VIII. ANEXE	63
8.1 Anexa nr.1: Surse de date pentru indicatorii juridici	63
8.2 Anexa nr.2: Surse de date pentru indicatorii economici	64
8.3 Anexa nr.3: Surse de date pentru indicatorii socio-demografici	65
8.4 Anexa nr.4: Referințe bibliografice	66

ABREVIERI

AGB – AGB Nielsen Media Research, Agenție de măsurare a audienței TV

ANRCETI – Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

BATI – Biroul de Audit al Tirajelor și Internetului

CC – Consiliul Concurenței

CCA – Consiliul Coordonator al Audiovizualului

CtEDO – Curtea Europeană a Drepturilor Omului

CEDO – Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale

CO – Consiliul de Observatori

CoE – Consiliul Europei

Cod **B** – Reglementări de bază

Cod **Pc** – Proprietate și control

Cod **Tg** – Tipuri și genuri de media

Cod **P** – Pluralismul Politic

Cod **C** – Pluralismul Cultural

Cod **G** – Pluralismul Geografic

EBU/UER – European Broadcasting Union/ Union européenne de radio-télévision

ESCORT – European System of Classification of Radio and Television programmes

IPNA – Instituția Publică Națională a Audiovizualului

IPRA – Instituția Publică Regională a Audiovizualului

IPTV – Internet Protocol Television

MTIC – Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

NATO – Organizația Tratatului Atlanticului de Nord

ONG – Organizație non-guvernamentală

ONU – Organizația Națiunilor Unite

OSCE – Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa

PIB – Produsul Intern Brut

RM – Republica Moldova

UE – Uniunea Europeană

I. INTRODUCERE

Pluralismul, inclusiv cel al mass-mediei, constituie o condiție fundamentală pentru existența și funcționarea unei democrații. Diversitatea instituțiilor de presă și cea a opiniilor prezentate conținuturile mediatic contribuie la formarea spiritului critic și analitic al consumatorului de informație, deși nu le garantează. În democrație cetățeanul decide de cânt și de ce fel de informație are nevoie. Tocmai de aceea, mass-media trebuie să fie suficient de pluralistă, încât să răspundă necesităților lui informaționale.

Republica Moldova a ales calea democrației, adoptând, rând pe rând, valorile și principiile de funcționare ale acesteia. Statul a aderat la mai multe organizații internaționale și aspiră la apropierea de Uniunea Europeană. Aceasta din urmă este un trm al diversității, consfințit inclusiv în motto-ul comunității (*Unitate prin diversitate*) și printre alte preocupări constante, se regăsește, de peste două decenii, și pluralismul mass-mediei. Dar tocmai diversitatea și specificul societăților statelor membre ale UE au făcut dificilă abordarea uniformă a pluralismului mediatic, printre cele mai mari obstacole întâlnite fiind constrângerile politice și reformele sistemului mediatic, dureroase și greu de realizat în unele țări.

În lipsa unei astfel de abordări, dar în dorința de a oferi niște repere comune privind fenomenul pluralismului mediatic, Comisia Europeană a inițiat, în anul 2007, așa-numita *abordare în trei pași* a pluralismului. Primul pas a constat în elaborarea unui document (*Staff Working Document SEC (2007) 32 din 16 ianuarie 2007 privind Pluralismul mediatic în Statele membre ale UE*) care sublinia complexitatea noțiunii de pluralism, diversitatea proprietății și a conținuturilor, riscul pentru instaurarea oligopolismului sau a monopolismului pe piața mediatică din statele europene, etc. Al doilea pas a însemnat identificarea a 166 de indicatori de măsurare a pluralismului mediatic¹, vrzuiți din perspectiva riscurilor pentru acesta (grupate în 6 domenii: reglementări de bază, proprietate și control, tipuri și genuri mediatică, diversitate culturală, politică și geografică). Indicatorii, stabiliți pentru fiecare domeniu de risc, pe trei dimensiuni (juridică, economică și socio-demografică), au ținut cont de 3 câmpuri de acțiune a mass-mediei (producere, distribuire, utilizare). Pasul al treilea a finalizat cu evaluarea implementării metodologiei și formularea de recomandări pentru utilizarea acesteia de către prțile interesate.

În context, Republica Moldova, membră a Consiliului European și semnatară a *Convenției europene privind televiziunea transfrontalieră* (articolul 10 bis al creia se referă expres la pluralismul mass-mediei), nu a acordat o atenție specială problematicii pluralismului mediatic, deși toate actele normative naționale relevante recunosc această dimensiune a democrației și ondeamnă la asigurarea ei. Tonul preocupărilor pentru fenomenul pluralismului mediatic în Republica Moldova a fost dat în anul 2014, când o echipă de cercetători a elaborat primul studiu despre pluralismul extern² și intern³ în țara noastră. Cercetarea a finalizat cu o *Foaie de parcurs*⁴, în care au fost incluse acțiuni și recomandări pentru consolidarea pluralismului. Recomandările vizau toți actorii care pot și trebuie să contribuie la fortificarea diversității mediatică în Republica Moldova.

Urmează ideea celor trei pași adoptată de europeni, prezentul document propune o metodologie de măsurare a pluralismului mediatic, având la bază filozofia și structura documentului european, adaptate la specificul sistemului mediatic autohton. Orice fenomen care se pretează măsurării este mai ușor de analizat dacă urmează reguli clare. De aceea, dezvoltarea unui instrument de monitorizare a pluralismului mediatic în RM este necesară și utilă pentru evoluția domeniului mass-mediei. Prezenta metodologie include toate dimensiunile pe care le cuprinde pluralismul în democrațiile mature. Documentul este elaborat în conformitate cu standardele comunitare.

---

¹ Independent Study on Indicators for Media Pluralism in the Member States - Towards a Risk-Based Approach, Final Report. Leuven, July 2009.

² Liana Ganea, Oana Ganea, Ludmila Gamurari, Cristian Ghinea. Pluralismul extern al mass-media în Republica Moldova: între oportunitate și realitate. Chișinău, 2014.

³ Aneta Gonța, Cornelii Rusnac, Petru Macovei, Vasile State. Pluralismul intern al mass-mediei în Republica Moldova: oportunitate și realitate. Studiu. Editura ARC, Chișinău, 2014.

⁴ Foaie de parcurs pentru consolidarea pluralismului mediatic în Republica Moldova. Chișinău, 2014.

II. NOȚIUNI ȘI ABORDARE

În ultimele decenii, pluralismul mass-media s-a aflat în centrul dezbaterilor la nivel european, în Consiliul Europei și în Comisia Europeană, iar ideea de bază care se degajă din câmpul de discuții este că fără pluralism mediatic libertatea de exprimare ar fi ca și inexistentă.

Nu există o definiție universală general acceptabilă pentru pluralismul mediatic. Totuși, cercetătorii sunt de acord, că ea ar trebui să întrunească unele elemente obligatorii, precum: a) diversitate, varietate și pluralitate de instituții mediaticice; b) sferă publică și prezența în ea a opiniilor publicului larg; c) mass-medii independente, libere și autonome; d) acces larg la gama de opinii reprezentate în sfera publică.

Potrivit documentelor CoE⁵, noțiunea de "pluralism al mass-media" este înțeleasă în sensul unei diversități a ofertei, reflectată, de exemplu, în "existența unei pluralități a mijloacelor de comunicare în masă independente și autonome (pluralism structural în general), precum și a unei diversități a tipurilor de mijloace de comunicare în masă și a conținuturilor (puncte de vedere și opinii) propuse publicului". Odată cu implementarea proiectului Media Pluralism Monitor lansat cu sprijinul Comisiei Europene, noțiunea de pluralism mass-media a fost extinsă, aceasta incluzând, în afara conținuturilor, dimensiunile, culturală, politică, geografică și structurală.

Pluralismul mass-media urmează a fi înțeles în cel mai larg sens posibil, atât la nivel de sistem mediatic, cât și la nivel de instituții mediaticice, mai ales, în situația în care se dezvoltă vertiginos noile tipuri de media. Există o dimensiune *externă* și una *internă* a pluralismului. Dimensiunea externă se referă la piața media în ansamblu, la numărul și diversitatea furnizorilor activi de conținuturi mediaticice. Cea internă se referă la diversitatea de produse în cadrul unei anumite instituții mediaticice.

---

⁵ Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei Rec(99)1 privind măsurile de promovare a pluralismului mijloacelor de comunicare în masă. Memorandum explicativ.

III. CONTEXTUL ȘI OBIECTIVELE METODOLOGIEI

Metodologia de mrsurare a pluralismului mediatic on RM apare on contextul interesului pentru acest fenomen, manifestat și on țara noastră on ultima perioadă, dar și al condițiilor on care funcționează și se dezvoltă sistemul mediatic autohton. Digitalizarea, rapiditatea cu care se dezvoltă tehnologiile și platformele new media, economia on tranziție, dar și situația politică oscilantă, toate constituie atăt mediul on care activează sistemul mediatic, cât și provocările cărora trebuie să le facă față pentru a evolua. După fiind elaborată primul studiu on Republica Moldova despre pluralismul mediatic extern și intern, dar și a *Foii de parcurs* pentru asigurarea diversității, prezenta metodologie continuă firul logic al explorării fenomenului pluralismului oferind un algoritm de mrsurare a acestuia.

Metodologia se bazează pe „*Studiul independent al indicatorilor pentru pluralismul media on statele membre ale Uniunii Europene – o abordare bazată pe analiza de risc*”, publicat de Comisia Europeană on 2009 și care a avut ca scop crearea unui instrument de identificare și evaluare a amenințărilor potențiale asupra pluralismului mediatic la nivel continental. Adaptată la particularitățile sistemului mediatic din Republica Moldova, metodologia oși propune evaluarea riscurilor pentru pluralismul mediatic prin intermediul mai multor indicatori cantitativi și calitativi. Aceasta trebuie să funcționeze ca un radar, semnalizând riscurile și amenințărilor pentru domeniile identificate, dar și să ofere o imagine de moment a situației. Metodologia constituie un instrument neutru, concret de monitorizare, practic și flexibil, deschis pentru ajustări și actualizări.

Utilizată constant și on cunoștință de cauză, metodologia:

- poate oferi mai multă transparență on ceea ce privește nivelul pluralismului mediatic on Republica Moldova, subliniind domeniile cu cel mai mare nivel de risc, dar și cauza amenințărilor;
- poate ajuta factorii de decizie și alți actori implicați și interesați să evalueze pluralismul și să definească prioritățile și acțiunile necesare pentru îmbunătățirea pluralismului mediatic;
- poate încuraja factorii de decizie să țină cont de actualele și potențialele riscuri înainte de adoptarea anumitor decizii;
- poate asista factorii de decizie on selectarea celor mai potrivite instrumente de reglementare, bazate pe natura problemei depistate on urma evaluării;
- poate genera discuții deschise la nivel național care să ofere soluții pentru fortificarea pluralismului mass-mediei.

IV. DOMENIILE DE RISC SUPUSE ANALIZEI

Domeniile de risc analizate conform prezentei metodologii sunt: 1) *reglementări de bază*, 2) *pluralismul proprietății și controlul asupra mass-mediei*, 3) *pluralismul tipurilor și a genurilor de media*, 4) *pluralismul politic în mass-media*, 5) *pluralismul cultural în mass-media* și 6) *pluralismul geografic în mass-media*.

Primul domeniu vizează în ansamblu cadrul juridic, în calitate de condiție de bază a pluralismului. Celelalte cinci domenii se referă la dimensiuni separate ale pluralismului mass-media. Fiecare risc este analizat și măsurat printr-un set de indicatori juridici, economici și socio-demografici.

4.1 Reglementări de bază

Acest domeniu acoperă riscurile legate de cadrul juridic de funcționare a mass-mediei prin care sunt asigurate drepturile fundamentale ale omului. Sunt analizate și evaluate riscurile în privința protecției libertății de exprimare și a drepturilor conexe (inclusiv a drepturilor jurnaliștilor) și riscurile ce vizează independența organismelor de reglementare a sistemului mediatic. De asemenea, este cercetat riscul legat de insuficiența educației mediatică (media literacy). Acest domeniu acoperă și politicile privind circulația liberă a informației pe internet.

4.2 Pluralismul proprietății și controlul asupra mass-mediei

Acest domeniu se referă la existența unor mijloace de informare în masă și platforme deținute sau controlate de o multitudine de actori independenți și autonomi. Acesta cuprinde multitudinea de producători, furnizori și distribuitori media. Riscurile în acest domeniu vizează concentrarea înaltă de proprietate pe orizontală și/sau de control excesiv asupra diferitor sectoare media (televiziunea terestră, televiziunea prin cablu și IPTV, radio, ziare, etc.), concentrarea înaltă de proprietate pe verticală (cross-media) și de asemenea, lipsa de transparență a structurilor de proprietate.

4.3 Pluralismul tipurilor și al genurilor de media

Pluralismul tipurilor de media se referă la coexistența de instituții mass-media, cu statut diferit și surse de finanțare (serviciile publice, mass-media comerciale, comunitare sau alternative) în cadrul sistemului mediatic și între diferite sectoare ale acestuia (presa scrisă, televiziune, radio, Internet). Pluralismul genurilor de media se referă la diversitatea funcțiilor pe care le îndeplinește mass-media (a informa, a educa, a distra, etc.). Riscurile în acest domeniu includ lipsa, sub-reprezentarea sau dominarea anumitor tipuri sau genuri media, insuficiența resurselor pentru a sprijini varietatea de media, insuficiența resurselor pentru a sprijini serviciile publice mass-media, precum și lipsa sau ineficiența reglementărilor pentru a asigura diversitatea tipurilor și genurilor media.

4.4 Pluralismul politic în mass-media

Acest domeniu se bazează pe necesitatea de a reprezenta, în interesul democrației, un spectru larg de opinii și opțiuni politice diferite în mijloacele de comunicare în masă. Pluralismul politic în mass-media se referă la reprezentarea echitabilă a punctelor de vedere, opiniilor, ideilor și intereselor diferitelor grupuri sociale politice și ideologice, inclusiv a punctelor de vedere și a intereselor minoritare.

Riscurile în acest domeniu includ părtinirea politică în mass-media (inclusiv în perioadele electorale), politizarea excesivă a proprietății și/sau a controlului asupra media, independența editorială insuficientă a instituțiilor media, în general, și a celor publice, în particular, pluralismul insuficient al sistemelor de distribuție, lipsa sau ineficiența reglementărilor pentru a asigura pluralismul politic.

4.5 Pluralismul cultural în mass-media

Acest domeniu se referă la acces (atât acces pasiv cât și activ) și la reprezentarea echitabilă în mass-media a diverselor grupuri culturale și sociale, inclusiv a minorităților etnice, lingvistice, naționale și religioase, a persoanelor cu nevoi speciale, a femeilor și a minorităților sexuale. Riscurile în acest domeniu includ reprezentarea insuficientă în media a culturii naționale/europene/universale, o cotă redusă de producție independentă, o reprezentare insuficientă a diferitelor grupuri culturale și sociale în conținuturile mediatică de bază, lipsa sau ineficiența reglementărilor pentru a asigura pluralismul cultural.

4.6 Pluralismul geografic în mass-media

Acest domeniu se referă la acces (atât acces pasiv cât și activ) și la reprezentarea echitabilă în mass-media a comunităților și intereselor locale și regionale. Riscurile în acest domeniu includ nivelul înalt de centralizare a sistemului mediatic național, insuficiența mass-mediei locale și regionale, reprezentarea insuficientă a comunităților locale și regionale în mass-media, un număr limitat de surse de informare în privința problemelor locale, accesul insuficient la mass-media și la sistemele de distribuție, lipsa sau ineficiența reglementărilor pentru a asigura pluralismul geografic.

V. TIPURILE DE INDICATORI

Această metodologie operează cu trei tipuri de indicatori (juridici, economici și socio-demografici), relevanți pentru Republica Moldova, care acoperă cele șase domenii de risc.

5.1 Indicatori juridici

Indicatorii juridici (J) ai pluralismului mediatic se referă la politicile publice și instrumentele juridice existente în domeniu. Consacrarea și punerea în aplicare eficientă a unor garanții de reglementare privind pluralismul mediatic urmează a fi evaluate în raport cu standardele europene, în contextul politicilor de stat și a reglementărilor juridice în domeniu.

Indicatorii juridici acoperă toate domeniile de risc și sunt complementari, în raport cu indicatorii economici și indicatorii socio-demografici. Toți indicatorii juridici sunt calitativi. Metoda de măsurare propusă este utilizarea chestionarelor.

5.2 Indicatori economici

Indicatorii economici (E) ai pluralismului mediatic se referă la o serie de aspecte precum numărul de organizații și firme din diverse sectoare media, nivelurile de concurență, cotele-părți de piață și suportul financiar de care beneficiază, cotele de audiență ale organizațiilor/firmelor media din crearea, distribuția și utilizarea de conținuturi media, orice alte aspecte relevante care permit evaluarea stării de lucruri. Indicatorii economici sunt cantitativi.

Din această perspectivă, urmează a fi analizată și evaluată situația din domeniul industriei media în general, pentru a vedea dacă sunt protejate diversitatea și pluralismul de opinii, inclusiv prin măsurarea nivelului de concentrare a proprietății sau a audienței din mass-media. Cercetările pe acest segment sunt deosebit de importante ținând cont de faptul că în corespundere cu standardele europene, trebuie să se asigure eficiența economică a diverselor sectoare media, astfel încât să nu genereze apariția de situații dominante din formarea opiniei publice, ceea ce ar avea drept rezultat limitarea concurenței pe piața media.

Ca măsuri de control pe piață cel mai des folosite sunt analizele pe baza activității de piață a primelor trei firme (top 3) din fiecare sector media și a primelor șase firme (top 6) din ansamblul tuturor sectoarelor media. În cazul în care top 3 controlează mai mult de 50 la sută din piață sau top 6 reprezintă mai mult de 70 la sută din piață, este evident un nivel indesezirabil de concentrare sau control.

5.3 Indicatori socio-demografici

Indicatorii socio-demografici (S) ai pluralismului mediatic se referă la situația socio-demografică, evaluând diversitatea mass-mediei disponibilă pentru cetățeni și factorii socio-demografici care au un impact asupra acestei diversități (inclusiv factorii geografici sau condițiile de muncă ale jurnaliștilor). Indicatorii socio-demografici sunt atât cantitativi cât și calitativi.

Indicatorii socio-demografici acoperă 4 din cele 6 domenii de risc: *tipuri și genuri media, pluralismul politic, pluralismul cultural și pluralismul geografic*. În acest sens, vor fi evaluate aspecte ca: nivelul participării politice din mass-media, nivelul participării politice din mass-media în perioada campaniilor electorale, prezentarea dominantă a anumitor actori politici, afilierea politică a proprietarilor instituțiilor mediatică, independența radiodifuzorilor publici, etc., toate fiind relevante pentru diagnosticarea nivelului de pluralism mediatic.

Tabelul de mai jos (tabelul nr.1) conține o descriere sumară a riscurilor și a amenințărilor potențiale pe baza celor trei tipuri de indicatori. Fiecărui domeniu de risc i s-a atribuit un cod corespunzător: B – reglementări de bază; Pc – proprietate și control; Tg – tipuri și genuri de media; P – pluralismul politic; C – pluralismul cultural; G – pluralismul geografic. Metodologia măsoară 32 de riscuri evaluate în baza a 88 de indicatori.

Tabelul 1.

DOMENIILE DE RISC		INDICATORI			
Cod	Potențiale riscuri și amenințări	J	E	S	Total
B	REGLEMENTĂRI DE BAZĂ				
B1	Libertatea de exprimare, drepturile și libertățile conexe nu sunt suficient protejate	4	-	-	4
B2	Insuficiența unei supravegheri independente în sectorul mass-media	3	-	-	3
B3	Insuficiența educației mediatică (media literacy)	1	-	-	1
Pc	PROPRIETATE ȘI CONTROL				
Pc1	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în televiziunea terestră	1	2	-	3
Pc2	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în radio	1	2	-	3
Pc3	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în presa scrisă	1	2	-	3
Pc4	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în internet	1	2	-	3
Pc5	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în cablu și IPTV	1	2	-	3
Pc6	Nivelul înalt de concentrare încrucișată a proprietății (cross-media)	1	1	-	2
Pc7	Lipsa transparenței în structurile de proprietate	1	-	-	1
Tg	TIPURI ȘI GENURI MEDIA				
Tg1	Lipsa, subreprezentarea sau dominația unor tipuri de media	2	2	-	4
Tg2	Lipsa, subreprezentarea sau dominația unor genuri de media	2	2	-	4
Tg3	Lipsa de resurse financiare suficiente pentru a sprijini mass-media	-	2	-	2
Tg4	Lipsa de resurse financiare suficiente pentru a sprijini radiodifuzorii publici	1	-	-	1
Tg5	Implicarea insuficientă a radiodifuzorilor publici în new media	1	1	1	3
Tg6	Atenția insuficientă acordată participării publice	-	-	1	1
P	PLURALISMUL POLITIC				
P1	Partizanatul și părtinirea politică în mass-media	3	-	3	6
P2	Partizanatul și părtinirea politică în mass-media în perioada campaniilor electorale	3	-	1	4
P3	Politizarea excesivă a proprietății mass-media	2	-	2	4
P4	Independență editorială insuficientă	1	-	1	2
P5	Independență insuficientă a radiodifuzorilor publici	2	-	2	4
C	PLURALISMUL CULTURAL				
C1	Reprezentarea mediatică insuficientă a culturilor europene în audiovizual	1	-	1	2
C2	Reprezentarea mediatică insuficientă a culturii naționale în audiovizual	1	-	1	2
C3	Proporția insuficientă a operelor producătorilor independenți	1	-	1	2
C4	Proporția insuficientă a programelor producție proprie	1	-	1	2
C5	Reprezentarea insuficientă a grupurilor culturale și sociale în mass-media		-	1	1
C6	Reprezentarea insuficientă a grupurilor culturale și sociale în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici	1	-	2	3
C7	Accesul limitat la mass-media pentru persoanele cu nevoi speciale	1	-	1	2
G	PLURALISMUL GEOGRAFIC				
G1	Centralizarea înaltă a sistemului mediatic național	-	4	-	4
G2	Dezvoltarea insuficientă a mass-mediei regionale/locale	2	1	2	5
G3	Reprezentarea insuficientă a comunităților regionale/locale în conținuturile mediatică ale radiodifuzorilor publici	1	-	1	2
G4	Accesul limitat la serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici	1	-	1	2
32	Total	42	23	23	88

VI. INDICATORI PENTRU DOMENIILE DE RISC

În continuare sunt prezentați și explicați indicatorii pentru fiecare din cele 6 domenii de risc, pe dimensiunile juridică, economică și socio-demografică, ținând cont de cele trei câmpuri de acțiune a mass-mediei (producere, distribuire și utilizare).

6.1. Indicatori pentru domeniul de risc B. Reglementări de bază

Riscul B1. Libertatea de exprimare, drepturile și libertățile conexe nu sunt suficient protejate

Indicatorul B1.1 (J): Reglementarea libertății de exprimare

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor care garantează libertatea de exprimare consacrate la nivel legislativ (inclusiv constituțional) și a implementării acestora. Urmează a fi evaluate conformitatea prevederilor legislației naționale cu prevederile tratatelor internaționale/europene la care RM este parte, conformitatea prevederilor legislației naționale cu jurisprudența CtEDO, existența unor contradicții în legislația națională (prevederi privind libertatea de exprimare, secretul de stat, secretul comercial etc.), ce au impact asupra aplicabilității reglementărilor privind libertatea de exprimare.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Libertatea de exprimare este recunoscută expres în Constituție și/sau legile RM?	+	-
2. RM a semnat și ratificat fără derogări semnificative tratatele internaționale/europene prin care se consacră standardele europene în domeniul libertății de exprimare?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Cetățenii au dreptul și posibilitatea de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile prin care li se încălcă libertatea de exprimare?	+	-
2. Legislația privind defăimarea (apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale) permite dezbateri publice cu privire la conduita persoanelor publice (funcționari publici, persoane cu funcție de demnitate publică etc.) și a autorităților/instituțiilor publice? <i>Înainte de a oferi un răspuns la această întrebare, răspundeți la următoarele întrebări:</i> 2.1. Legislația prevede garanțiile instituite în jurisprudența CtEDO privind protecția libertății de exprimare (distincția dintre judecăți de valoare și relatări cu privire la fapte, informații de interes public, preluarea cu bună-credință a informațiilor/relatărilor etc.)? 2.2. Legislația prevede căi de atac care să permită remedii/sanctiuni proporționale pentru răspândirea de informații defăimătoare? 2.3. Legislația este suficient de detaliată în ceea ce privește categoriile de persoane care pot avea statut de reclamant în cauzele cu privire la defăimare? 2.4. Pot intenta acțiuni cu privire la defăimare doar persoanele fizice/juridice, exceptând autoritățile legislative, executive și judecătorești? <i>(Dacă ați răspuns „DA” de trei sau mai multe ori, marcați „+” în coloana respectivă. Dacă ați răspuns „NU” de două sau mai multe ori, marcați „-” în coloana respectivă.)</i>	+	-
3. Legislația privind protecția informațiilor confidențiale permite dezbateri publice cu privire la problemele de interes public?	+	-
4. Legislația în domeniul securității statului permite dezbateri publice cu privire la problemele de interes public?	+	-
5. Există alte restricții ale libertății de exprimare, clar și strict definite în legislație și justificate ca fiind necesare într-o societate democratică, în conformitate cu articolul 10 CEDO?	+	-

6. Există dovezi de încălcări sistematice ale libertății de exprimare? (Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)	+	-
Total	+	-

Surse pentru date: Aici și on continuare a se vedea anexa nr.1

Indicatorul B1.2 (J): Reglementarea accesului la informație

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor care garantează dreptul la informație. Urmează a fi evaluate conformitatea prevederilor legislației naționale cu prevederile tratatelor internaționale/europene la care RM este parte, conformitatea prevederilor legislației naționale cu jurisprudența CtEDO, existența unor contradicții în legislația națională (prevederi privind libertatea de exprimare, secretul de stat, secretul comercial etc.), ce au impact asupra aplicabilității reglementărilor privind dreptul la informație.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Dreptul la informație este recunoscut expres în Constituție și/sau legile RM?	+	-
2. RM a semnat și ratificat fără derogări semnificative tratatele internaționale/europene prin care se consacră standardele europene în domeniul accesului la informațiile de interes public?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Cetățenii au dreptul și posibilitatea de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile, prin care li se încălcă dreptul la informație?	+	-
2. Restricțiile având ca obiect protecția vieții private sunt definite, astfel încât să permită accesul la datele cu caracter personal de interes public?	+	-
3. Există dovezi de încălcări sistematice ale dreptului la informație? (Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)	+	-
Total	+	-

Indicatorul B1.3 (J): Recunoașterea pluralismului mediatic drept parte a libertăților mass-media

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind recunoașterea pluralismului mediatic drept parte a libertăților mass-media și/sau ca obiectiv al politicii legislative sau de reglementare în domeniul mass-media (În legislația majorității statelor europene, noțiunea de pluralism mediatic nu a fost recunoscută constituțional, deși este consacrată în actele instanțelor constituționale care tratează pluralismul mediatic drept principiu constituțional).

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Pluralismul mediatic este recunoscut în mod expres în Constituție, în actele legislative și/sau documentele de politici publice ca parte a libertăților mass-media în domeniul de reglementare și/sau în calitate de obiectiv al politicilor publice?	+	-
2. Curtea Constituțională recunoaște pluralismul mediatic drept parte a libertăților mass-media?	+	-

Total	+	-
--------------	---	---

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. În procesul de adoptare a deciziilor, există dovezi privind promovarea pluralismului mediatic în domeniul de reglementare și/sau în calitate de obiectiv al politicilor publice?	+	-
Total	+	-

Indicatorul B1.4 (J): Reglementări privind profesia de jurnalist

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind profesia de jurnalist și a implementării acestora, în special: accesul la profesia de jurnalist; independența editorială; protecția surselor de informare ale jurnaliștilor; accesul jurnaliștilor la evenimentele publice.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Este liber accesul la profesia de jurnalist, în conformitate cu reglementările în vigoare?	+	-
2. Legislația interzice proprietarilor mass-mediei să influențeze conținutul editorial?	+	-
3. Legislația stipulează protecția jurnaliștilor în caz de schimbare a proprietarilor?	+	-
4. Protecția surselor de informare ale jurnaliștilor este recunoscută expres în legile RM și în conformitate cu <i>Recomandarea nr. R(2000)7 a Comitetului de Miniștri către Statele Membre cu privire la dreptul jurnaliștilor de a nu-și dezvălui sursele de informație?</i>	+	-
5. Accesul mass-media/jurnaliștilor la evenimentele de interes public este recunoscut expres de lege?	+	-
6. În cazul în care dreptul de acces al mass-media/jurnaliștilor la evenimentele de interes public nu este recunoscut expres de lege, acest drept este recunoscut de Curtea Constituțională și/sau instanțele de judecată?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. În practică, este liber accesul la profesia de jurnalist?	+	-
2. Proprietarii mass-media se abțin de la influențarea conținutului editorial?	+	-
3. În practică, jurnaliștii sunt protejați în caz de schimbare a proprietarilor? (<i>Bifați „DA”, în cazul în care odată cu schimbarea proprietarilor condițiile de muncă ale jurnaliștilor au rămas aceleași, în majoritatea cazurilor cunoscute pentru perioada predeterminată. Bifați „NU”, în cazul în care sunt dovezi privind înrăutățirea condițiilor de muncă ale jurnaliștilor, în majoritatea cazurilor cunoscute pentru perioada predeterminată</i>)	+	-
4. În practică, dreptul privind protecția surselor de informare ale jurnaliștilor este respectat?	+	-
5. În practică, mass-media/jurnaliștii au acces la evenimentele de interes public?	+	-
Total	+	-

Riscul B2. Insuficiența unei supravegheri independente on sectorul mass-media

Indicatorul B2.1 (J): Reglementări privind independența și eficiența autorității din domeniul audiovizualului

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind independența și eficiența activității autorității naționale din domeniul audiovizualului (*Consiliul Coordonator al Audiovizualului – CCA*).

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Există garanții constituționale/legislative exprese privind independența (autonomia) autorității împotriva ingerințelor politice și/sau economice (comerciale)?	+	-
2. Procedurile legislative prevăzute pentru numirea în funcție a membrilor autorității sunt transparente, democratice și obiective, de natură să excludă ingerințele politice și/sau economice?	+	-
3. Procedurile de alocare a resurselor bugetare pentru finanțarea autorității sunt transparente și obiective, astfel încât să fie evitate decizii arbitrare/subiective ale autorității executive și/sau legislative în acest proces?	+	-
4. Atribuțiile (drepturile și obligațiile) autorității sunt consacrate legislativ și clar definite?	+	-
5. Atribuțiile de sancționare, prevăzute de legislația în vigoare pentru autoritatea în domeniu, sunt suficiente și eficiente?	+	-
6. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorității în domeniu?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. În practică, procedurile legislative prevăzute pentru numirea în funcție a membrilor autorității sunt respectate?	+	-
2. Autoritatea în domeniu, utilizează atribuțiile (drepturile și obligațiile) sale în procesul decizional în interes public?	+	-
3. Bugetul este adecvat pentru exercitarea independentă a atribuțiilor și suficient pentru protejarea autorității în domeniu de presiuni bugetare coercitive?	+	-
4. Guvernul RM și/sau alte autorități/organe ale administrației publice pot anula arbitrar deciziile autorității? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea acțiuni. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
5. Autoritatea în domeniu este responsabilă în fața publicului pentru exercitarea atribuțiilor sale, inclusiv prin publicarea unor rapoarte publice periodice și, după caz, a unor rapoarte ad-hoc privind activitățile de interes public major?	+	-
Total	+	-

Indicatorul B2.2 (J): Reglementri privind independența și eficiența autoritrții din domeniul concurenței

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind independența și eficiența activității autorității din domeniu (*Consiliul Concurenței – CC*), competență de punerea în aplicare a normelor de concurență.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul B2.1 (J) Reglementrri privind independența și eficiența autoritrții din domeniul audiovizualului*

Indicatorul B2.3 (J): Reglementrri privind independența și eficiența autoritrții din domeniul comunicațiilor electronice

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind independența și eficiența activității autorității din domeniul comunicațiilor electronice (*Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației – ANRCETI*).

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul B2.1 (J) Reglementri privind independența și eficiența autoritrții din domeniul audiovizualului*

Riscul B3. Insuficiența educației mediatică (media literacy)

Indicatorul B3.1 (J): Politici privind promovarea educației mediatică on rândul diverselor categorii sociale

Descriere: Indicatorul are drept scop de a evalua acțiunile statului cu referire la promovarea competențelor mediatică în rândul diverselor grupuri ale populației. Asemenea competențe urmează să ajute cetățenii să dobândească abilitățile necesare în vederea lecturii critice a mesajelor mediatică.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarului de mai jos.

Statul promovează activ competențele mediatică în diferite grupuri ale populației?

1. Competențele mediatică sunt predate în sistemul educațional oficial din RM?
2. Centrele de formare continuă – organizațiile comerciale/necomerciale, școli și/sau centre culturale, grupuri neformale (inclusiv cele de discuții din mediul on-line etc.) sunt preocupate de activități de instruire mediatică?
3. RM întreprinde măsuri pentru informarea și educarea copiilor și tinerilor, necesare pentru înțelegerea și evaluarea publicității și a altor forme de comunicări comerciale, în temeiul unei abordări critice, care să le permită să facă alegeri în cunoștință de cauză?
4. RM întreprinde măsuri pentru încurajarea publicului, în special a copiilor și tinerilor, să-și formeze o abordare critică a conținutului audiovizual la care au acces, inclusiv a jocurilor video?
5. RM întreprinde măsuri privind încurajarea interesului populației pentru diversitatea culturală și opere audiovizuale europene?
6. RM întreprinde măsuri pentru conștientizarea și cunoașterea, în special de către publicul tânăr, a patrimoniului cinematografic european și creșterea interesului față de filmele europene recente?
7. RM întreprinde măsuri care vizează formarea și încurajarea abordării critice față de conținutul on-line disponibil, în special în raport cu materialele de informare?
8. RM întreprinde măsuri care vizează formarea capacităților și încurajarea publicului de a discerne realitatea de ficțiune?
9. RM promovează (fie în domeniul educației, fie prin mass-media) informarea și formarea abilităților publicului cu privire la producerea știrilor, care să-l atenționeze asupra posibilității existenței unor preferințe politice ale producătorilor/furnizorilor de știri?
10. RM întreprinde măsuri în vederea promovării achizițiilor de programe (emisiuni, filme documentare etc.) de la producătorii independenți?
11. RM întreprinde măsuri care vizează creșterea participării publicului în comunitățile virtuale, cum ar fi site-urile de știri, blogurile, forumurile de discuții, baze de date generate/enciclopedii ale utilizatorilor?
12. RM întreprinde măsuri de informare și sensibilizare a utilizatorilor cu privire la modul de funcționare a motoarelor de căutare (prioritizarea răspunsurilor etc.)?
13. RM întreprinde măsuri pentru informarea publicului privind importanța dreptului de autor, atât din perspectiva creatorilor de conținut, cât și a consumatorilor?
14. RM întreprinde măsuri pentru informarea publicului privind drepturile și obligațiile mass-media?
15. RM întreprinde măsuri pentru formarea abilităților de producere în mediul digital?
16. RM întreprinde măsuri privind informarea publicului asupra beneficiilor societății informaționale pentru întreaga societate (e-incluziune), inclusiv persoanele în vârstă, persoanele cu dizabilități (e-accesibilitate), persoanele care locuiesc în zonele rurale?
17. RM depune eforturi pentru informarea publicului cu privire la standardele europene în domeniul educației mediatică (media literacy) și promovarea acestora?
18. RM întreprinde măsuri pentru a informa și educa publicul cu privire la protecția minorilor în mass-media?
19. RM întreprinde măsuri pentru a forma competențe publicului, necesare pentru apărarea

- drepturilor persoanei (dreptul la replică, dreptul de a se adresa cu plângeri etc.) prevăzute în actele legislative, actele de co-reglementare și auto-reglementare din domeniul mass-media?
20. RM întreprinde măsuri în vederea educării publicului privind modalitățile și sursele de (auto)finanțare a diverselor mijloace de informare în masă (mass-media publice și private; ajutoare de stat, publicitate și sponsorizare etc.)?
21. Autoritățile/instituțiile publice din RM organizează consultări publice periodice, în vederea evaluării politicilor publice în domeniu?

Notă: În funcție de răspunsul la aceste întrebări, evaluatorul va decide una din următoarele trei opțiuni descrise în tabelul de mai jos.

Scor:

Politici dezvoltate	Politici subdezvoltate	Lipsa politicilor
Există o tradiție a politicilor publice în domeniu. Măsurile existente sunt avansate sau parțial criticabile, dar coerente și corespunzătoare celor mai recente modificări sociale.	Autoritățile/instituțiile publice cu competențe decizionale în domeniu au examinat public această problemă și a început să adopte măsuri, însă politicile publice existente sunt la o etapă incipientă și măsurile întreprinse sunt fragmentate.	Autoritățile/instituțiile publice cu competențe decizionale în domeniu nu au început să discute problema. Nu există decizii adoptate privind elaborarea/promovarea de politici publice.

6.2. Indicatori pentru domeniul de risc Pc. Pluralismul proprietății și controlului asupra mass-mediei

Riscul Pc1. Nivelul onalt de concentrare a proprietrții on televiziunea terestr

Indicatorul Pc1.1 (E): Nivelul de concentrare a proprietrții on televiziunea terestr

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare a proprietrții on televiziunea terestr. Cercetarea este necesarr ontrucbt concentrarea excesivr de proprietate on acest sector al pieței mediatice pune on pericol pluralismul și diversitatea și duce la uniformizarea conținutului media.

Metoda de mrsurare: Top 3. Metoda Top 3 se obține prin onsumarea cotelor de piațr ale primilor trei proprietari on cadrul pieței din respectivul sector media.

Surse pentru date: Aici și on continuare a se vedea anexa nr.2

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
On cazul on care ponderea onsumatr a cotelor de piațr ale Top 3 proprietari este sub 25%.	On cazul on care ponderea onsumatr a cotelor de piațr ale Top 3 proprietari este ontre 25% și 50%.	În cazul în care ponderea însumată a cotelor de piață ale Top 3 proprietari este peste 50%.

Indicatorul Pc1.2 (E): Nivelul de concentrare a audienței on televiziunea terestr

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare a audienței on televiziunea terestr. O analizr din perspectiva acestui indicator este importantr ontrucbt concentrarea excesivr a audienței duce la crearea unor poziții dominante on formarea opiniei publice, fapt ce pune on pericol pluralismul și diversitatea on mass-media.

Metoda de mrsurare: Top 3. Metoda Top 3 se obține prin onsumarea cotelor de audiențr ale primilor trei proprietari on cadrul pieței din respectivul sector media.

Date necesare: 1) lista proprietarilor; 2) cota de audiență pe fiecare întreprindere din totalul pieței sectorului media; 3) cota de audiență ce revine fiecărui proprietar.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
În cazul în care ponderea însumată a cotelor de audiență ale Top 3 proprietari este sub 25%.	În cazul în care ponderea însumată a cotelor de audiență ale Top 3 proprietari este între 25% și 50%.	În cazul în care ponderea însumată a cotelor de audiență ale Top 3 proprietari este peste 50%.

Indicatorul Pc1.3 (J): Reglementări privind concentrarea proprietății on televiziunea terestră

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind concentrarea (orizontală) de proprietate și/sau de control în sectorul televiziunii terestre și a implementării acestora.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media conține praguri sau limite specifice, determinate în baza unor criterii obiective (după caz – numărul de licențe, cota de audiență, circulația și/sau distribuția capitalului social și/sau a drepturilor de vot, cifra de afaceri/veniturile etc.), pentru a preveni un nivel înalt de concentrare a proprietății și/sau de control în acest sector?	+	-
2. Poate fi prevenit nivelul înalt al concentrării proprietății și/sau de control în acest sector, în temeiul: <ul style="list-style-type: none"> a) reglementărilor, prin care se ține seama de caracteristicile specifice ale sectorului mass-media. De exemplu: <ul style="list-style-type: none"> - praguri/limite mai stricte, decât în alte sectoare, privind concentrarea proprietății în domeniul mass-media/audiovizualului; - intervenția obligatorie a autorității mass-media (CCA), în cazul examinării compatibilității cu mediul concurențial a cazurilor de concentrare economică. Exemplu: existența obligației autorității din domeniul concurenței (CC) să ceară avizul autorității mass-media; - intervenția obligatorie a autorității din domeniul concurenței, în cazul examinării problemelor privind încurajarea liberei concurențe de către autoritatea mass-media. Exemplu: existența obligației autorității mass-media să ceară avizul autorității din domeniul concurenței; - competența autorității din domeniul concurenței (CC) de a refuza aprobarea prealabilă a concentrării de proprietate și/sau de control în acest sector din motive de pluralism media (sau de interes public, în general), inclusiv în cazurile de cesiune de licență; b) reglementărilor cu caracter general, care nu conțin dispoziții speciale privind caracteristicile specifice ale sectorului mass-media. 	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o instituție/autoritate competentă să supravegheze respectarea pragurilor și/sau limitelor specifice concentrării orizontale a proprietății și/sau de control, inclusiv să examineze reclamațiile în domeniu?	+	-
2. Legislația acordă atribuții suficiente și eficiente autorității în mass-media și/sau autorității din domeniul concurenței (sau altei autorități similare), în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare), în cazul nerespectării	+	-

pragurilor și/sau limitelor specifice concentrării proprietății și/sau de control, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> - refuzul de a elibera licențe și/sau autorizații, după caz; - refuzul de a prelungi licențele și/sau autorizațiile, după caz; - refuzul aprobării și/sau blocarea concentrărilor de proprietate și/sau de control în domeniu; - suspendarea temporară/retragerea licențelor și/sau autorizațiilor, instituirea unor alte interdicții prevăzute de lege, în cazul neexecutării cerințelor/obligațiilor instituite de autoritatea abilitată privind intrarea în legalitate? 		
3. Există dovezi privind exercitarea adecvată și eficientă a atribuțiilor de implementare a legislației având ca obiect concentrarea proprietății și/sau de control în domeniu?	+	-
4. Există proceduri de revizuire periodică a pragurilor stabilite în funcție de evoluțiile tehnologice, economice și sociale în curs de desfășurare, în scopul de a nu împiedica inovațiile în domeniul mass-media?	+	-
5. Cerințele impuse la momentul fuzionării instituțiilor/propietăților media sunt monitorizate eficient?	+	-
6. În procesul de exercitare a atribuțiilor sale în sectorul mass-media, autoritatea din domeniul concurenței ține cont (explicit sau implicit) de considerente privind pluralismul mediatic? Autoritatea din domeniul concurenței a evaluat, public, cazuri de concentrare orizontală a proprietății și/sau de control în sectorul televiziunii terestre? Dacă procedurile de concentrare orizontală a proprietății și/sau de control în acest sector implică intervenția autorității mass-media (spre exemplu, prezentarea avizelor), un asemenea aviz este decisiv pentru decizia autorității din domeniul concurenței?	+	-
Total	+	-

Riscul Pc2. Nivelul onalt de concentrare a proprietrtii on radio

Indicatorul Pc2.1 (E): Nivelul de concentrare a proprietrtii on radio

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare a proprietrtii on radio. Cercetarea este necesarr ontrucbt concentrarea excesivr de proprietate on acest sector al pieței mediatice pune on pericol pluralismul și diversitatea și duce la uniformizarea conținutului media.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.1 (E): Nivelul de concentrare a proprietrtii on televiziunea terestr.*

Indicatorul Pc2.2 (E): Nivelul de concentrare a audienței on radio

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare a audienței on televiziunea terestr. O analizr din perspectiva acestui indicator este importantr ontrucbt concentrarea excesivr a audienței duce la crearea unor poziții dominante on formarea opiniei publice fapt ce pune on pericol pluralismul și diversitatea on mass-media.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.2 (E): Nivelul de concentrare a audienței on televiziunea terestr.*

Indicatorul Pc2.3 (J): Reglementrri privind concentrarea proprietrtii on radio

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind concentrarea (orizontală) de proprietate și/sau de control în sectorul radio și a implementării acestora.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.3 (J): Reglementrri privind concentrarea proprietrtii on televiziunea terestr.*

Riscul Pc3. Nivelul onalt de concentrare a proprietrtii on presa scris

Indicatorul 3.1 (E): Nivelul de concentrare a proprietății on presa scris

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare a proprietății on presa scris. Cercetarea este necesară ontrucât concentrarea excesivă de proprietate on acest sector al pieței mediatice pune on pericol pluralismul și diversitatea și duce la uniformizarea conținutului media.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.1 (E): Nivelul de concentrare a proprietății on televiziunea terestră.*

Indicatorul 3.2 (E): Nivelul de concentrare a audienței on presa scris

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare a audienței on presa scris. O analiză din perspectiva acestui indicator este importantă ontrucât concentrarea excesivă a audienței duce la crearea unor poziții dominante on formarea opiniei publice fapt ce pune on pericol pluralismul și diversitatea on mass-media.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.2: (E) Nivelul de concentrare a audienței on televiziunea terestră.*

Indicatorul Pc3.3 (J): Reglementrri privind concentrarea proprietății on presa scris

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind concentrarea (orizontală) de proprietate și/sau de control în presa scrisă și a implementării acestora.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.3 (J): Reglementrri privind concentrarea proprietății on televiziunea terestră.*

Riscul Pc4. Nivelul onalt de concentrare a proprietății on internet

Indicatorul Pc4.1 (E): Nivelul de concentrare a proprietății on internet

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare a proprietății on internet (site-uri și portaluri). Cercetarea este necesară ontrucât concentrarea excesivă de proprietate on acest sector al pieței mediatice ar putea pune on pericol pluralismul și diversitatea și duce la uniformizarea conținutului media.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.1 (E): Nivelul de concentrare a proprietății on televiziunea terestră.*

Indicatorul Pc4.2 (E): Nivelul de concentrare a audienței on internet

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare a audienței on internet (site-uri și portaluri). O analiză din perspectiva acestui indicator este importantă ontrucât concentrarea excesivă a audienței ar putea duce la crearea unor poziții dominante on formarea opiniei publice fapt ce pune on pericol pluralismul și diversitatea on mass-media.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.2: (E) Nivelul de concentrare a audienței on televiziunea terestră.*

Indicatorul Pc4.3 (J): Reglementrri privind concentrarea proprietății în internet

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor împotriva concentrărilor (orizontale) de proprietate și/sau de control în sectorul furnizării de conținut pe internet și a implementării acestora.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.3 (J): Reglementrri privind concentrarea proprietrții on televiziunea terestr.*

Riscul Pc5. Nivelul onalt de concentrare a proprietrții on cablu și IPTV

Indicatorul Pc5.1 (E): Nivelul de concentrare a proprietrții on cablu și IPTV

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare a proprietrții on rândul distribuitorilor de servicii TV (cablu) și furnizorilor de servicii IPTV. Cercetarea este necesarr ontrucbt concentrarea excesivr de proprietate pune on pericol pluralismul și diversitatea și duce la uniformizarea conținutului media.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.1 (E): Nivelul de concentrare a proprietrții on televiziunea terestr.*

Indicatorul Pc5.2 (E): Nivelul de concentrare a audienței on cablu și IPTV

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare a audienței on rândul distribuitorilor de servicii TV (cablu) și furnizorilor de servicii IPTV. O analizr din perspectiva acestui indicator este importantr ontrucbt concentrarea excesivr a audienței duce la crearea unor poziții dominante on formarea opiniei publice fapt ce pune on pericol pluralismul și diversitatea on mass-media.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.2 (E): Nivelul de concentrare a audienței on televiziunea terestr.*

Indicatorul Pc5.3 (J): Reglementrri privind concentrarea proprietrții on cablu și IPTV

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor împotriva concentrării (orizontale) de proprietate și/sau de control în rândul distribuitorilor de servicii TV (cablu) și furnizorilor de servicii IPTV și a implementării acestora.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Pc1.3 (J): Reglementrri privind concentrarea proprietrții on televiziunea terestr.*

Riscul Pc6. Nivelul onalt de concentrare oncrucișatr a proprietrții on mass-media (cross-media)

Indicatorul Pc6.1 (E): Nivelul de concentrare oncrucișatr a proprietrții on mass-media

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua nivelul de concentrare oncrucișatr a proprietrții on diferite sectoare ale industriei media: televiziune, radio, presa scrisr, internet. O asemenea evaluare ar fi importantr ontrucbt concentrarea excesivr de proprietate on ansamblul sectoarelor media pune on pericol pluralismul și diversitatea de conținut prin suprapunerea intereselor politice și economice on mass-media.

Metoda de mrsurare: Top 6. Aceastr metodr se obține prin onsumarea cotelor de piațr ale primilor șase proprietari on cadrul pieței on ansamblul tuturor sectoarelor media.

Date necesare: 1) cifra de afaceri on fiecare sector media; 2) cifra de afaceri a fiecrei ontreprinderi din fiecare sector media; 3) lista proprietarilor; 4) cota de piațr (cota din veniturile totale pe piațr sau din cifra de afaceri) a fiecrei ontreprinderi din fiecare sector media; 5) cota de piațr ce revine fiecrrui proprietar.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
În cazul în care ponderea însumată	În cazul în care ponderea însumată	În cazul în care ponderea însumată

a cotelor de piață ale Top 6 proprietari beneficiari în ansamblul sectoarelor media este sub 50%.	a cotelor de piață ale Top 6 proprietari beneficiari în ansamblul sectoarelor media este între 50% și 70%.	a cotelor de piață ale Top 6 proprietari beneficiari în ansamblul sectoarelor media este peste 70%.
---	--	---

Indicatorul Pc6.2 (J): Reglementri privind concentrarea încrucișată a proprietății în mass-media

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor împotriva concentrării încrucișate a proprietății în trei sectoare relevante ale mass-media (TV, internet, radio) și a implementării acestora.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media conține praguri sau limite specifice, determinate în baza unor criterii obiective (numărul de licențe; cota de audiență/tiraj; distribuirea capitalului social și/sau a drepturilor de vot; cifra de afaceri/veniturile etc.), pentru a preveni un nivel înalt de concentrare încrucișată a proprietății în TV, internet și radio?	+	-
2. Poate fi prevenit un nivel înalt de concentrare încrucișată a proprietății în TV, internet și radio în temeiul normelor privind protecția concurenței loiale?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o instituție/autoritate (autoritatea de reglementare în mass-media, autoritatea din domeniul concurenței etc.), competentă să supravegheze respectarea pragurilor și/sau limitelor specifice concentrării încrucișate de proprietate în TV, internet și radio?	+	-
2. Legislația acordă atribuții suficiente și eficiente, autorității de reglementare în mass-media și/sau autorității din domeniul concurenței (sau altei autorități similare), în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării pragurilor și/sau limitelor specifice concentrării încrucișate de proprietate în TV, internet și radio?	+	-
3. Există dovezi privind exercitarea adecvată și eficientă a atribuțiilor privind implementarea legislației privind concentrarea încrucișată de proprietate în TV, internet și radio?	+	-
4. Există proceduri de revizuire periodică a pragurilor specifice concentrării încrucișate de proprietate în TV, internet și radio în funcție de evoluțiile tehnologice, economice și sociale în curs de desfășurare, în scopul de a nu împiedica inovațiile în domeniul mass-media?	+	-
5. Cerințele impuse la momentul fuzionării instituțiilor/propietăților media sunt monitorizate eficient?	+	-
6. În procesul de exercitare a atribuțiilor sale în sectorul mass-media, autoritatea din domeniul concurenței ține cont (explicit sau implicit) de considerente privind pluralismul mediatic? Autoritatea din domeniul concurenței a evaluat, public, cazuri de concentrare încrucișată de proprietate în TV, internet și radio? Dacă procedurile de concentrare încrucișată de proprietate în TV, internet și radio implică intervenția autorității mass-media (spre exemplu, prezentarea avizelor), un asemenea aviz este decisiv pentru decizia autorității din domeniul concurenței?	+	-
Total	+	-

Riscul Pc7. Lipsa transparenței on structurile de proprietate

Indicatorul Pc7.1 (J): Reglementri privind transparența proprietății mass-media

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind transparența proprietății mass-media și a implementării acestora.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația conține prevederi privind transparența proprietarilor în mass-media?	+	-
2. Legislația conține prevederi privind mecanisme de monitorizare și informare regulată a publicului privind schimbările în structura proprietarilor mass-media?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația în domeniu asigură accesul publicului la informațiile privind persoanele fizice, care sunt proprietari ai mass-media?	+	-
2. Actele privind proprietarii mass-media sunt ușor accesibile publicului?	+	-
3. Mecanismele de monitorizare și informare regulată a publicului privind schimbările în structura proprietarilor mass-media sunt funcționale?	+	-
Total	+	-

6.3. Indicatori pentru domeniul de risc Tg. Pluralismul tipurilor și al genurilor de media

Riscul Tg1. Lipsa, subreprezentarea sau dominația unor tipuri de media

Indicatorul Tg1.1 (E): Diversitatea serviciilor de programe distribuite prin cablu și IPTV

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua diversitatea serviciilor de programe oferite de distribuitorii de servicii și de furnizorii de servicii IPTV care să protejeze interesele socio-culturale ale consumatorilor de informație. În particular, este urmărită ponderea categoriilor de servicii de programe tematice a căror prezență ar putea fi lipsă sau insuficientă. Prin servicii de programe tematice se subînțelege: 1) informative (informație continuă, documentare, economice, etc); 2) educative (copii/tineret, natură, știință, cultură, etc); 3) distractive (cinema, muzică, lifestyle, sport, etc).

Metoda de măsurare: Se stabilește proporția fiecărei categorii de servicii de programe tematice în oferta generală a serviciilor de programe.

Date necesare: Numărul total de servicii de programe TV prezente în ofertă și separat numărul de servicii de programe tematice pe fiecare categorie.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Serviciile de programe tematice sunt reprezentate echilibrat fiind sub/suprareprezentate cu cel mult 5% sub/peste reprezentarea echilibrat (~33%)	Serviciile de programe tematice sunt reprezentate relativ echilibrat fiind sub/suprareprezentate cu cel mult 10% sub/peste reprezentarea echilibrat (~33%)	Serviciile de programe tematice sunt reprezentate dezechilibrat fiind sub/suprareprezentate cu mai mult de 20% sub/peste reprezentarea echilibrat (~33%)

Indicatorul Tg1.2 (J): Reglementri privind diversitatea serviciilor de programe distribuite prin cablu și IPTV

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor conforme cerințelor europene privind diversitatea serviciilor de programe distribuite prin cablu și IPTV și a implementării acestora.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media instituie reglementări privind diversitatea serviciilor de programe distribuite prin cablu și IPTV?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Reglementările privind distribuirea serviciilor de programe de interes public prin cablu și IPTV sunt conforme prevederilor art.31 din <i>Directiva UE nr. 22/2002 privind serviciul universal – garanții rezonabile, necesare pentru îndeplinirea obiectivelor de interes general definite în mod clar, proporționale și transparente (indicând anticipat și clar serviciile de programe radio și TV, care beneficiază de un statut must carry)?</i>	+	-
2. Reglementările privind distribuirea serviciilor de programe de interes public prin cablu și IPTV conforme prevederilor art.31 din <i>Directiva UE nr. 22/2002 privind serviciul universal</i> , sunt impuse doar rețelelor de comunicații electronice ce distribuie posturi de radio și TV unui număr semnificativ de utilizatori finali?	+	-
3. Sunt aceste reglementări supuse unor revizuri periodice?	+	-
4. Sunt aceste reglementări instituite și în calitate de obligație legală?	+	-
5. Există o autoritate / un organ al administrației publice investit cu atribuții de implementare și monitorizare a respectării acestor reglementări, inclusiv a reclamațiilor în domeniu?	+	-
6. Legislația acordă atribuții suficiente și eficiente, autorității de reglementare în mass-media și/sau autorității din domeniul concurenței (sau altei autorități similare), în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării reglementărilor în domeniu?	+	-
7. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
8. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
9. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
10. Există dovezi de încălcări sistematice a dreptului de acces al publicului la serviciile de programe de interes public prin cablu, IPTV? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Indicatorul Tg1.3 (E): Diversitatea serviciilor de programe difuzate în multiplexele naționale

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua diversitatea serviciilor de programe oferite de multiplexele naționale care să protejeze interesele socio-culturale ale consumatorilor de informație. În particular, este urmărită ponderea categoriilor de servicii de programe tematice a căror prezență ar putea fi lipsă sau insuficientă. Prin servicii de programe tematice se subînțelege: 1) informative (informație continuă, documentare, economice, etc); 2) educative (copii/tineret, natură, știință, cultură, etc); 3) distractive (cinema, muzică, lifestyle, sport, etc).

Metoda de măsurare: Prezența serviciilor de programe tematice în oferta serviciilor de programe din cadrul multiplexului. Se măsoară existența serviciilor tematice pe fiecare din cele 3 tipuri de servicii descrise mai sus.

Date necesare: Numărul total de servicii de programe TV prezente în cadrul multiplexului și separat pe fiecare categorie de servicii de programe evaluate.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Sunt prezente toate cele 3 categorii de servicii de programe tematice	Sunt prezente 2 din cele 3 categorii de servicii de programe tematice	Este prezentă 1 din cele 3 categorii de servicii de programe tematice sau serviciile de programe tematice lipsesc în totalitate

Indicatorul Tg1.4 (J): Reglementri privind diversitatea serviciilor de programe difuzate în multiplexele naționale

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind diversitatea ofertei de servicii de programe difuzate în multiplexele naționale și a implementării acestora.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media instituie reglementări privind difuzarea, în multiplexele naționale, a unei diversități de servicii de programe (servicii de programe informative, servicii de programe educative, servicii de programe distractive, etc)?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Reglementările privind difuzarea, în multiplexele naționale, a unei diversități de servicii de programe sunt impuse doar multiplexelor naționale cu un număr semnificativ de utilizatori finali?	+	-
2. Sunt aceste reglementări supuse unor revizuri periodice?	+	-
3. Sunt aceste reglementări instituite și în calitate de obligație legală?	+	-
4. Există o autoritate / un organ al administrației publice investit cu atribuții de implementare a acestor reglementări și de monitorizare a respectării lor?	+	-
5. Legislația acordă atribuții suficiente și eficiente, autorității de reglementare în mass-media și/sau autorității din domeniul concurenței (sau altei autorități similare), în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării reglementărilor în domeniu?	+	-
6. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
7. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
8. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
9. Există dovezi de încălcări sistematice a acestor garanții? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Riscul Tg2. Lipsa, subreprezentarea sau dominația unor genuri de media**Indicatorul Tg2.1 (E): Ponderea genurilor de media în structura serviciilor de programe TV**

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua ponderea genurilor de media în structura serviciilor de programe TV. Prin genuri de media se subînțelege: programele de știri, programele informativ-analitice, programele cognitiv-educative și a celor de divertisment în structura de servicii de programe TV. În particular, este urmărită ponderea programelor de divertisment care deseori poate fi majoritară. Prin

programe de divertisment se subînțelege: programe de sport, filme, concursuri, spectacole, concerte, videoclipuri, emisiuni de umor și alte show-uri etc.

Metoda de măsurare: Stabilirea ponderii/proporției programelor de divertisment (numărul sau durata) în structura serviciilor de programe.

Date necesare: Numărul total de programe sau durata totală a serviciului de programe. Separat, numărul sau durata programelor de divertisment în structura serviciilor de programe.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Ponderea programelor de divertisment în structura serviciului de programe este sub 50%	Ponderea programelor de divertisment în structura serviciului de programe este între 50% și 75%	Ponderea programelor de divertisment în structura serviciului de programe este peste 75%

Indicatorul Tg2.2 (E): Ponderea genurilor de media în structura serviciilor de programe radio

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua ponderea genurilor de media în structura serviciilor de programe radio. Prin genuri de media se subînțelege: programele de știri, programele informativ-analitice, programele cognitiv-educative și a celor de divertisment în structura de servicii de programe radio. În particular, este urmărită ponderea programelor de divertisment care deseori poate fi majoritară. Prin programe de divertisment se subînțelege: programe de sport, concursuri, spectacole, concerte, emisiuni de umor și alte show-uri etc.

Notr: Metoda de mrsurare, datele, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul Tg2.1 (E): Ponderea genurilor de media on structura serviciilor de programe TV.*

Indicatorul Tg2.3 (J): Reglementri privind diversitatea genurilor de media on serviciile de programe ale radiodifuzorilor privați

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind asigurarea unei diversități de genuri media în serviciile de programe generaliste ale radiodifuzorilor privați (comerciali și non-profit). Prin serviciu de programe generalist se subînțelege o ofertă de produse mediatice destinate tuturor categoriilor de consumatori.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media instituie obligații privind difuzarea unor diverse genuri media în serviciile de programe generaliste ale radiodifuzorilor privați?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate / instituție investită cu atribuții de implementare și de monitorizare a implementării acestor reglementări?	+	-
2. Legislația acordă atribuții suficiente și eficiente, autorității mass-media (sau altei autorități similare), în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării acestor reglementări?	+	-
3. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-

4. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
5. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
6. Există dovezi de încălcări sistematice de către stat a acestor reglementări? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Indicatorul Tg2.4 (J): Reglementri privind diversitatea genurilor de media on serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind diversitatea genurilor media în serviciile de programe și serviciile radiodifuzorilor publici care să garanteze o ofertă de programe variate și pluraliste.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media instituie obligații juridice privind difuzarea unor diverse genuri media în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici?	+	-
2. În cazul în care legislația mass-media nu instituie obligații privind difuzarea unor diverse genuri media în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici, există cerințe similare/echivalente?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Radiodifuzorii publici dispun de un sistem de (auto)evaluare privind respectarea reglementărilor (<i>de exemplu, folosind metoda ESCORT recomandată de UER – System of Classification of Radio and Television Programmes</i>)?	+	-
2. Există o autoritate / instituție externă investită cu atribuții de implementare și de monitorizare a implementării acestor reglementări? În cazul inexistenței unei asemenea autorități /instituții, există alte mecanisme echivalente de control extern al radiodifuzorilor publici?	+	-
3. Legislația acordă atribuții suficiente și eficiente, autorității de mass-media (sau altei autorități/instituții similare), în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării acestor garanții de reglementare?	+	-
4. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
5. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
6. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
7. Există dovezi de încălcări sistematice de către stat a reglementărilor în domeniu? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Riscul Tg3: Lipsa de resurse financiare suficiente pentru a sprijini mass-media

Indicatorul Tg3.1 (E): Raportul dintre cheltuielile anuale de acces la mass-media și PIB-ul pe cap de locuitor

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua în ce măsură consumatorii de media pot contribui financiar pentru a menține și dezvolta mass-media.

Metoda de măsurare: Raportul dintre cheltuielile anuale (de consum) pe cap de locuitor pentru acces la unul dintre tipurile de media (costul taxei TV, taxei Internet) și PIB-ul pe cap de locuitor. Procentajul este obținut prin împărțirea cheltuielilor anuale de consum pe cap de locuitor la PIB-ul anual pe cap de locuitor.

Date necesare: PIB-ul pe cap de locuitor și cheltuielile pe cap de locuitor pentru taxe și abonament standard.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Raportul dintre cheltuielile anuale de consum pentru acces la unul din tipurile de media și PIB-ul pe cap de locuitor este peste 3%.	Raportul dintre cheltuielile anuale de consum pentru acces la unul din tipurile de media și PIB-ul pe cap de locuitor este între 1% și 3%.	Raportul dintre cheltuielile anuale de consum pentru acces la unul din tipurile de media și PIB-ul pe cap de locuitor este sub 1%.

Indicatorul Tg3.2 (E): Raportul dintre cheltuielile anuale de publicitate și PIB-ul pe cap de locuitor

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua în ce măsură furnizorii de publicitate pot contribui financiar pentru a menține și dezvolta diversitatea tipurilor de media.

Metoda de măsurare: Raportul dintre cheltuielile anuale de publicitate pe cap de locuitor și PIB-ul pe cap de locuitor. Procentajul este obținut prin împărțirea cheltuielilor anuale de publicitate pe cap de locuitor la PIB-ul anual pe cap de locuitor.

Date necesare: PIB-ul pe cap de locuitor și cheltuielile pentru publicitate pe cap de locuitor.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Raportul dintre cheltuielile anuale de publicitate și PIB-ul pe cap de locuitor este peste 0,75%.	Raportul dintre cheltuielile anuale de publicitate și PIB-ul pe cap de locuitor este între 0,50% și 0,75%.	Raportul dintre cheltuielile anuale de publicitate și PIB-ul pe cap de locuitor este sub 0,50%.

Riscul Tg4: Lipsa de resurse financiare suficiente pentru a sprijini radiodifuzorii publici

Indicatorul Tg4.1 (J): Reglementri privind finanțarea sigură și suficientă a radiodifuzorilor publici

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind finanțarea sigură și suficientă a radiodifuzorilor publici.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația instituie proceduri transparente și obiective privind finanțarea sigură și suficientă a radiodifuzorilor publici?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU

1. Procedurile de determinare și alocare a resurselor financiare au la bază criterii clare, măsurabile și obiective care garantează finanțarea sigură și suficientă a radiodifuzorilor publici?	+	-
2. Finanțarea sigură și suficientă a radiodifuzorilor publici este verificată independent și transparent?	+	-
Total	+	-

Riscul Tg5. Implicarea insuficientă a radiodifuzorilor publici în new media

Indicatorul Tg5.1 (J): Reglementări privind implicarea radiodifuzorilor publici în new media

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind implicarea radiodifuzorilor publici în new media. La nivel european, implicarea în new media și utilizarea noilor tehnologii este garantată radiodifuzorilor publici prin mai multe documente de politici publice. Aceste garanții sunt stipulate în conformitate cu mandatul de serviciu public și fără a aduce atingeri liberei concurențe, fiecare stat fiind în drept să instituie un regim juridic distinct în corespundere cu tradițiile democratice, sociale și culturale ale societății.

Metoda de măsurare: Evaluarea reglementărilor și implementării acestora în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Statutul radiodifuzorilor publici, prevăzut de legislație și/sau alte acte, prevede implicarea în new media? Există reglementări suficiente, inclusiv privind finanțarea dezvoltării de noi servicii new media, care să răspundă necesităților democratice, sociale, culturale și lingvistice ale publicului?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există un organism și/sau autoritate responsabilă de monitorizarea independentă a respectării misiunii de serviciu public de către radiodifuzorii publici?	+	-
2. În cazul în care acestea există, procedurile de autorizare prealabilă a serviciilor new media ale radiodifuzorilor publici se bazează pe criterii obiective și transparente?	+	-
3. În cazul în care acestea există, reglementările privind alocarea resurselor financiare pentru dezvoltarea de servicii new media ale radiodifuzorilor publici restricționează îndeplinirea misiunii de serviciu public?	+	-
Total	+	-

Indicatorul Tg5.2 (S): Proportia angajaților on departamentele new media

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea proporției angajaților din departamentele new media on cadrul radiodifuzorilor publici.

Metoda de măsurare: Evaluare cantitativă bazată pe numărul angajaților on departamentele new media on raport cu numărul total de angajați ai radiodifuzorilor publici.

Date necesare: Numărul angajaților (full time/part time) on departamentele new media; numărul total de angajați.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
--------	-------	-------

Numrurul de angajați full time/part time din departamentele new media constituie o proporție mai mare de 5% din numrurul total de angajați	Numrurul de angajați full time/part time din departamentele new media constituie o proporție între 3% și 5% din numrurul total de angajați	Numrurul de angajați full time/part time din departamentele new media constituie o proporție mai mică de 3% din numrurul total de angajați
--	--	--

Indicatorul Tg5.3 (E): Volumul investițiilor radiodifuzorilor publici în new media

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua dacă radiodifuzorii publici au rezervat suficiente mijloace financiare pentru achiziția de tehnologii în vederea dezvoltării serviciilor new media.

Metoda de măsurare: Raportul dintre volumul investițiilor în new media și volumul veniturilor totale (toate resursele financiare gestionate într-un an financiar). Se calculează procentajul care revine investițiilor în new media.

Date necesare: Veniturile totale; volumul investițiilor în new media.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Procentajul investițiilor în new media este peste 5% din veniturile totale.	Procentajul investițiilor în new media este între 3% și 5% din veniturile totale.	Procentajul investițiilor în new media este sub 3% din veniturile totale.

Riscul Tg6: Atenția insuficientă acordată de mass-media online participării publice

Indicatorul Tg6.1 (S): Proporția mass-mediei online care oferă spațiu pentru comentariile și reclamațiile publice

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea proporției mass-mediei online care oferă spațiu pentru comentariile și reclamațiile publice în raport cu numărul celor mai populare mass-medii online.

Metoda de măsurare și eșantion media: Evaluare cantitativă bazată pe numărul comentariilor și evaluare calitativă bazată pe analiza de conținut a mass-mediei online selectate din rândul celor mai populare mass-medii online, efectuate în temeiul monitorizării conținuturilor.

Perioada de măsurare pentru evaluarea cantitativă: Trebuie să fie aleasă în așa fel încât să includă dezbateri pe cel puțin 3 subiecte relevante de ordin politic, social, economic, etc.

Perioada de măsurare pentru evaluarea calitativă: Câte o săptămână continuă cu dezbateri pe câte unul din cel puțin cele trei subiecte de ordin politic, social, economic, etc. Astfel, perioada va fi selectată după principiul o săptămână/un subiect dezbătut.

Date necesare: Un număr determinat cu cele mai populare mass-medii online; un număr selectat de medii din numărul celor mai populare mass-medii online;

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Proporția mass-mediei online care oferă spațiu pentru comentariile și reclamațiile publice este mai mare de 75%.	Proporția mass-mediei online care oferă spațiu pentru comentariile și reclamațiile publice se situează între 50% și 75%.	Proporția mass-mediei online care oferă spațiu pentru comentariile și reclamațiile publice este mai mică de 50%.

6.4. Indicatori pentru domeniul de risc P. Pluralismul politic în mass-media

Riscul P1. Partizanatul și prrtinirea politicr on mass-media

Indicatorul P1.1 (S): Proporția diverselor puncte de vedere, interese politice și ideologice reprezentate (prezente) on mass-media

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea proporțiilor reprezentării diverselor puncte de vedere politice și ideologice on mass-media. Indicatorul urmează să răspundă la întrebarea de bază: Oferă sau nu conținuturile știrilor din ziarle selectate, posturile TV, programele radio și serviciile internet o reprezentare echilibrată a diverselor puncte de vedere și interese politice și ideologice, prin acordarea spațiului diferitor actori politici?

Metoda de măsurare: Analiza de conținut cantitativ pentru măsurarea proporției actorilor reprezentând diferite opinii politice și interese, prin divizarea lor în 4 grupuri: guvern, partide de guvernământ, partide de opoziție și alți actori (partide non-parlamentare, uniuni, ONG-uri, biserici etc).

Detalii pentru analiza de conținut:

Categoria actorilor poate cuprinde atât actorii citați direct sau indirect, cât și alți actori care se referă la un subiect relevant în știrile selectate.

Conținuturi:

Ziare – știrile, reportajele și analizele din diferite rubrici ale ziarului

TV – știrile, reportajele și analizele din principalul program informativ al zilei

Radio – știrile, reportajele și analizele din principalul program informativ al zilei

Internet – știrile, reportajele și analizele în blocul zilnic de știri

Algoritmul perioadei de măsurare:

O săptămână (de luni până duminică) urmată de o săptămână mixtă – *Luni* a unei săptămâni, *Marti* a săptămânii următoare, *Miercuri* a săptămânii următoare etc.

Eșantion media: Cele mai relevante pentru monitorizare: cotidiene/săptămânale, posturi de radio, posturi TV, portaluri informaționale.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Celor patru grupuri de actori le este oferit aproximativ același spațiu/timp (25% pentru fiecare) cu o posibilă deviere de la reprezentarea echilibrată de cel mult 5%.	Spațiul/timpul acordat grupurilor de actori deviază de la reprezentarea echilibrată în proporție de la 5% la 15%.	Spațiul/timpul acordat grupurilor de actori deviază de la reprezentarea echilibrată în proporție de peste 15%.

Indicatorul P1.2 (S): Prezentarea dominantă (pozitivă sau negativă) a anumitor actori politici

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea existenței unei prezentări mediatice unilaterale (negativă sau pozitivă) a anumitor actori politici.

Metoda de măsurare: Analiza de conținut a prezentării mediatice a unor actori politici pe baza mediilor selectate într-o perioadă predeterminată.

Notă: Eșantionul media, tipul de conținut și algoritmul perioadei de măsurare sunt similare cu cele folosite la *Indicatorul P1.1 (S): Proportia diverselor puncte de vedere, interese politice și ideologice reprezentate (prezente) on mass-media.*

Contextul mediatizării:

Pozitiv – când informațiile ce vizează un actor politic sunt asociate cu acțiuni pozitive pentru opinia publică în ansamblu (lupta anticorupție, succese diplomatice, reforme, succese politice, etc.), iar subiectul comportă un conținut emoțional (referințe pozitive în text, laude, admirații, etc.).

Negativ – când informațiile ce vizează un actor politic sunt asociate cu acțiuni negative pentru opinia publică în ansamblu (corupție, gafe diplomatice, încetinirea reformei, insuccese politice, etc.), iar subiectul comportă un conținut emoțional (referințe negative în text, acuzații, critici asimetrice, etc.).

Neutru – când informațiile ce vizează un actor politic nu sunt asociate nici cu acțiuni pozitive și nici cu cele negative pentru opinia publică în ansamblu, iar subiectul nu comportă conținut expresiv sau emoțional.

Ambivalent – când informațiile ce vizează un actor politic sunt asociate simultan atât cu acțiuni pozitive, cât și cu acțiuni negative pentru opinia publică în ansamblu, iar subiectul comportă un conținut emoțional dublu (pozitiv și negativ).

Eșantionul actorilor politici: Lista actorilor politici relevanți va conține grupurile politice și ideologice reprezentate în Parlament, grupuri și organizații politice și ideologice relevante cu influență semnificativă în societate (partide extraparlamentare, biserică, ONG-uri, etc.).

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Actorii politici sunt prezentați unilateral (pozitiv/negativ) în proporție de până la 25% din cazuri.	Actorii politici sunt prezentați unilateral (pozitiv/negativ) între 25% și 50% din cazuri.	Actorii politici sunt prezentați unilateral (pozitiv/negativ) în proporție de peste 50% din cazuri.

Indicatorul P1.3 (S): Existența materialelor de investigație privind activitatea actorilor politici

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea gamei materialelor de investigație care dezvăluie acțiunile ascunse ale diferiților actori politici.

Metoda de măsurare: Evaluarea de către experți

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Materialele de investigație care să dezvăluie acțiunile ascunse ale actorilor politici sunt publicate cu regularitate (lunar)	Materialele de investigație care să dezvăluie acțiunile ascunse ale actorilor politici sunt publicate rar (o dată la două luni)	Nu există materiale investigative care să dezvăluie acțiunile ascunse ale actorilor politici, publicate în mass-media

Indicatorul P1.4 (J): Remedii corective împotriva părtinirii politice în mass-media

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor, co-reglementărilor și auto-reglementărilor, ce au ca obiect remedii corective, care permit cetățenilor să reacționeze la informațiile false sau lipsite de substrat factologic suficient răspândite de mass-media. Măsurile corective trebuie să fie aplicabile într-o perioadă de timp, suficient de scurtă, și să garanteze rezultate eficiente.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Constituția sau legislația mass-media garantează dreptul la replică sau un remediu echivalent?	+	-
2. Actele de co-reglementare și/sau auto-reglementare garantează dreptul la replică sau un remediu echivalent?	+	-

Total	+	-
--------------	---	---

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Prevederile legale, actele de co-/auto-reglementare se aplică tuturor mass-media (radiodifuzori, presa scrisă și online), fără diferențe semnificative?	+	-
2. Procedurile și condițiile privind remediile corective sunt transparente și aplicate în baza unor criterii obiective?	+	-
3. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de monitorizare a respectării acestor garanții de (co-/auto-)reglementare și/sau a reclamațiilor în domeniu? În cazul inexistenței unei asemenea autorități/instituții, există o organizație și/sau mecanism de control voluntar (de reclamații) privind verificarea respectării acestor garanții (Consiliul de presă, Ombudsmanul etc.)?	+	-
4. Legislația acordă atribuții suficiente și eficiente, autorității/instituției investite cu atribuții de monitorizare în domeniu, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării cerințelor? În cazul inexistenței unei asemenea autorități/instituții, există un mecanism de control voluntar (de reclamații) care ar conduce la impunerea de măsuri corective pentru nerespectarea cerințelor?	+	-
5. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
6. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
7. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
8. Există dovezi de nerespectare (încălcare) sistematică de către mass-media a dreptului la replică și/sau la un remediu echivalent? (Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)	+	-
9. Există dovezi de abuz sistematic din partea cetățenilor de dreptul la replică și/sau la un remediu echivalent care ar putea intimida mass-media? (Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)	+	-
Total	+	-

Indicatorul P1.5 (J): Reflectarea opiniilor politice în serviciile de programe ale radiodifuzorilor

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind reflectarea, în programele de știri și emisiunile informative ale radiodifuzorilor, a punctelor de vedere politice existente în societate în mod echitabil, echilibrat și imparțial.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legea consacră obligația reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a punctelor de vedere politice, în programele de știri și emisiunile informative ale serviciilor de programe ale radiodifuzorilor?	+	-
2. Există și alte forme de garantare a reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a punctelor de vedere politice, în programele de știri și emisiunile informative ale serviciilor de programe ale radiodifuzorilor?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există un organism și/sau autoritate/instituție responsabilă de monitorizarea respectării	+	-

acestor reglementări?		
2. Legislația acordă atribuții suficiente și eficiente, autorității/instituției investite cu atribuții de monitorizare în domeniu, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării reglementărilor?	+	-
3. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
4. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
5. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
6. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? (Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)	+	-
Total	+	-

Indicatorul P1.6 (J): Reflectarea opiniilor politice în presa scrisă și mass-media online

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea auto-reglementărilor cu referire la reflectarea corectă și exactă a opiniilor politice existente în societate, în presa scrisă și mass-media online.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea auto-reglementărilor:

	DA	NU
1. Există în actele de autoreglementare prevederi referitoare la prezentarea corectă și exactă a opiniilor politice în presa scrisă și mass-media online?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării auto-reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o instituție (organism) de control voluntar și/sau mecanism de monitorizare (examinare a plângerilor/ reclamațiilor) privind respectarea normelor de auto-reglementare?	+	-
2. Acest control (mecanism de monitorizare) conduce la impunerea unor măsuri coercitive proporționale și eficiente, în cazul nerespectării normelor de auto-reglementare?	+	-
3. Procedurile de control (monitorizare) sunt transparente și obiective?	+	-
4. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor norme? (Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)	+	-
Total	+	-

Riscul P2. Partizanatul și părtinirea politică în mass-media în perioada campaniilor electorale

Indicatorul P2.1 (S): Nivelul de partizanat și prrtinire politică on mass-media on perioada campaniilor electorale

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea nivelului partizanatului și prrtinirii politice on mass-media on timpul campaniilor electorale.

Metoda de mrsurare: Analiza de conținut a materialelor electorale din mass-media selectatr

Eșantion media: Cele mai relevante pentru monitorizare: cotidiene/srptrmbnle, posturi de radio, posturi TV, portaluri informaționale.

Tipul conținutului:

TV și Radio – principalul buletin informativ al zilei;

Ziare și portaluri – toate tipurile de conținut exceptând: publicitatea comercială, prognoza meteo, cursul valutar și analizele financiare, informațiile imobiliare, suplimentele cu privire la automobile și motoare, anunțurile, programele radio și tv, secțiunile specializate, cum ar fi: crîti, teatru, muzică, artă, cinema, călătoriile, stil de viață, etc.

Eșantionul actorilor politici: partidele politice, candidații independenți înscrși în cursa electorală, funcționarii de rang înalt aleși pe criterii politice

Notă: Tipul de analiză este similar cu cel folosit la *Indicatorul P1.2 (S): Prezentarea dominantă (pozitivă sau negativă) a anumitor actori politici.*

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Actorii politici sunt prezentați de o manieră unilaterală (negativ/ pozitiv) în proporție de până la 25% de cazuri	Actorii politici sunt prezentați de o manieră unilaterală (negativ/ pozitiv) în proporție de la 25% la 50% de cazuri	Actorii politici sunt prezentați de o manieră unilaterală (negativ/ pozitiv) în proporție de peste 50% de cazuri

Indicatorul P2.2 (J): Reflectarea campaniilor electorale în serviciile de programe ale radiodifuzorilor

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind reflectarea echitabilă, echilibrată și imparțială a campaniilor electorale în serviciile de programe ale radiodifuzorilor și a implementării acestora.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media consacră obligația reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a campaniilor electorale în serviciile de programe ale radiodifuzorilor?	+	-
2. Există legi din alte domenii (spre exemplu, legislația electorală), prin care se consacră obligația reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a campaniilor electorale în serviciile de programe ale radiodifuzorilor?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Aceste reglementări se aplică în cazul tuturor tipurilor de alegeri generale?	+	-
2. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de monitorizare eficientă a respectării acestor reglementări?	+	-
3. Acest control (mecanism de monitorizare) conduce la impunerea unor măsuri coercitive proporționale și eficiente, în cazul nerespectării reglementărilor?	+	-
4. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
5. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
6. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
7. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Indicatorul P2.3 (J): Accesul concurenților electorali la timpi de antenă grațuiți

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind accesul concurenților electorali la timpii de antenă gratuită în serviciile de programe ale radiodifuzorilor.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media, legislația electorală (alte legi), garantează accesul concurenților electorali la timpii de antenă gratuită în serviciile de programe ale radiodifuzorilor?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Aceste reglementări se aplică în cazul tuturor tipurilor de alegeri generale?	+	-
2. Condițiile și procedurile de acces al concurenților electorali la timpii de antenă gratuită sunt transparente și bazate pe criterii obiective?	+	-
3. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de monitorizare a acestor reglementări?	+	-
4. Acest control (mecanism de monitorizare) conduce la impunerea unor măsuri coercitive proporționale și eficiente, în cazul nerespectării reglementărilor?	+	-
5. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
6. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
7. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
8. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? <i>(Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)</i>	+	-
Total	+	-

Indicatorul P2.4 (J): Reglementări privind publicitatea politică on perioada campaniilor electorale

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora care să prevină posibilitatea concurenților electorali care dispun de resurse financiare considerabile de a procura timpii de antenă pentru publicitatea politică într-un volum mai mare în raport cu concurenții electorali care nu dispun de asemenea resurse financiare.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația impune concurenților electorali restricții privind cuantumul timpilor de antenă pentru publicitatea politică și/sau cuantumul resurselor financiare care pot fi alocate în acest scop?	+	-
2. Legislația impune radiodifuzorilor tarife egale la publicitatea politică pentru toți concurenții electorali, tarife care să nu difere de cele prevăzute pentru publicitatea comercială?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Aceste reglementări se aplică în cazul tuturor tipurilor de alegeri generale?	+	-
2. Aceste reglementări se aplică în raport cu toți radiodifuzorii?	+	-
3. În cazul în care publicitatea politică este permisă, toți concurenții electorali pot procura publicitate politică în condiții egale și în baza unor proceduri transparente?	+	-

4. Există un mecanism eficient de verificare independentă care să determine dacă tarifele pentru publicitatea politică nu diferă de cele pentru publicitatea comercială?	+	-
5. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de control/monitorizare a respectării acestor reglementări?	+	-
6. Acest control (mecanism de monitorizare) conduce la impunerea unor măsuri coercitive proporționale și eficiente, în cazul nerespectării reglementărilor?	+	-
7. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
8. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
9. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
10. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Riscul P3: Politizarea excesivă a proprietății în mass-media

Indicatorul P3.1 (S): Accesul public la datele privind afilierea politică a proprietarilor de instituții mediatice

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea transparenței datelor cu privire la afilierea politică a proprietarilor de instituții mediatice.

Metoda de mrsurare: Analiza datelor despre afilierea politică a proprietarilor instituțiilor mediatice.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Datele despre afilierea politică a proprietarilor sunt disponibile/transparențe/deschise	Datele despre afilierea politică a proprietarilor sunt divulgate on baza investigațiilor jurnaliștilor și ale activiștilor media	Datele despre afilierea politică a proprietarilor sunt ascunse; nu există niciun efort al jurnaliștilor de investigație sau al activiștilor pentru a divulga datele ascunse

Indicatorul P3.2 (S): Proporția afilierii politice a proprietarilor de instituții mediatice

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea proporției afilierii politice a proprietarilor de instituții mediatice on temeiul cotelor de audiență pe piață. Indicatorul va stabili proporția instituțiilor mediatice deținute de partide politice, politicieni sau grupuri politice.

Metoda de mrsurare: Studiu de caz privind cotele de audiență ale instituțiilor mediatice deținute de proprietari cu afiliere politică.

Notr: datele despre proprietari obținute on urma evaluării concentrării audienței on cadrul indicatorilor Pc1.2 (tv terestră), Pc2.2 (radio), Pc3.2 (ziare), Pc4.2 (internet) și Pc5.2 (cablu/IPTV) vor fi utilizate on studiul de caz pentru examinarea afilierii politice a proprietarilor media și pentru analiza proporțiilor.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Mass-media care are o cotă de audiență de sub 30% este deținută (controlată) de un anumit partid politic, politician sau grup politic, sau de un proprietar cu o anumită	Mass-media care are o cotă de audiență între 30% și 50% este deținută (controlată) de un anumit partid politic, politician sau grup politic, sau de un proprietar cu o	Mass-media care are o cotă de audiență de peste 50% este deținută (controlată) de un anumit partid politic, politician sau grup politic, sau de un proprietar cu o

afiliere politicr	anumitr afiliere politicr	anumitr afiliere politicr
-------------------	---------------------------	---------------------------

Indicatorul P3.3 (J): Reglementrri ompotriva politizrrii excesive a proprietrrii on mass-media

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora cu referire la politizarea excesivă a proprietății în mass-media.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media instituie restricții/limite pentru politicieni privind deținerea de proprietăți și controlul (in)direct în mass/media?	+	-
2. Alte legi (dreptul parlamentar, dreptul afacerilor, dreptul concurenței etc.) instituie restricții/limite pentru politicieni privind deținerea de proprietăți și controlul (in)direct în mass/media?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Aceste reglementări se aplică în raport cu toate mijloacele de informare în masă (audiovizuale, print, on-line), fără excepții semnificative?	+	-
2. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de control/monitorizare a respectării acestor reglementări?	+	-
3. Acest control (mecanism de monitorizare) conduce la impunerea unor măsuri coercitive proporționale și eficiente, în cazul nerespectării reglementărilor?	+	-
4. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
5. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
6. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
7. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Indicatorul P3.4 (J): Reglementări privind independența instituțională și financiară a radiodifuzorilor privați

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind independența instituțională și financiară a radiodifuzorilor privați față de partide și politicieni.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media garantează independența instituțională și financiară a radiodifuzorilor privați față de partide și politicieni?	+	-
2. Există alte legi (dreptul parlamentar, dreptul afacerilor, dreptul concurenței etc.) prin care este garantată independența instituțională și financiară a radiodifuzorilor privați față de partide și politicieni?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Aceste reglementări se aplică în raport cu toți radiodifuzorii privați, fără excepții?	+	-
2. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de control/monitorizare a respectării acestor reglementări?	+	-
3. Autoritatea/instituția investită să controleze/monitorizeze are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării acestor reglementări?	+	-
4. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
5. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
6. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
7. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? (Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)	+	-
Total	+	-

Riscul P4: Independența editorială insuficientă

Indicatorul P4.1 (S): Existența conflictelor dintre redacții și proprietarii instituțiilor mediatică generate de tentative de influențare politică

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea nivelului conflictelor dintre redacții și proprietarii instituțiilor mediatică datorate încercărilor de a influența politica editorială a mass-mediei.

Metoda de măsurare: Evaluarea de către experți a dovezilor existenței conflictelor dintre redacții și proprietarii instituțiilor mediatică datorate încercărilor de a influența politica editorială a mass-mediei.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Neînțelegerile dintre redacții și proprietarii instituțiilor mediatică datorate încercărilor de a influența politica editorială a mass-mediei nu există sau se atestă 1 caz din 2 ani consecutivi pe sector media	Neînțelegerile dintre redacții și proprietarii instituțiilor mediatică datorate încercărilor de a influența politica editorială a mass-mediei sunt ocazionale (pe lângă 2 cazuri pe an) pe sector sau au fost oprite	Neînțelegerile dintre redacții și proprietarii instituțiilor mediatică datorate încercărilor de a influența politica editorială a mass-mediei sunt frecvente (3 și mai multe cazuri pe an) pe sector

Indicatorul P4.2 (J): Reglementări privind independența editorială a instituțiilor mediatică față de actorii politici

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea existenței și punerii în aplicare a reglementărilor, (co-)auto-reglementărilor și a implementării acestora privind independența editorială a instituțiilor mediatică față de actorii politici (audiovizual, presa scrisă, mass-media online). Acest indicator implică analiza independenței editoriale din perspectiva organizațiilor mass-media examinate. În sectorul presei scrise și online, acest indicator evaluează prioritar măsurile de auto-reglementare, în măsura în care statul nu instituie asemenea reglementări.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația garantează independența editorială a mass-mediei?	+	-
2. Există, în actele de co-reglementare și/sau actele de auto-reglementare, prevederi prin	+	-

care este garantată independența editorială a mass-mediei?		
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de control/monitorizare a respectării acestor reglementări? În cazul instituirii unor mecanisme de co-/auto-reglementare), există o instituție (organism) de control voluntar privind verificarea respectării acestora?	+	-
2. Autoritatea/instituția investită să controleze/monitorizeze are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării acestor reglementări? În cazul controlului voluntar, mecanismul utilizat este transparent și pe criterii obiective, care duc în cele din urmă la impunerea unor măsuri coercitive proporționale și eficiente pentru nerespectarea co-/auto-reglementărilor?	+	-
3. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
4. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
5. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
6. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? (Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)	+	-
Total	+	-

Riscul P5. Independența insuficientă a radiodifuzorilor publici

Indicatorul P5.1 (S): Nivelul de independență a radiodifuzorilor publici în funcție de procedura de numire a organelor de conducere și de componența acestora

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea nivelului de independență a radiodifuzorilor publici din perspectiva procedurii de numire a organelor de conducere și a componenței acestora. De asemenea, indicatorul are drept scop evaluarea modului în care procedurile de numire în organele de conducere sunt desfășurate transparent, conform unor criterii măsurabile și dacă acestea nu afectează independența radiodifuzorilor publici.

Metoda de măsurare: Evaluarea de către experți a independenței organelor de conducere ale radiodifuzorilor publici având în vedere procedura de numire și componența.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Procedura de numire/alegere a organelor de conducere este transparentă și urmează criteriile măsurabile, iar componența lor exclude sau minimizează influența grupurilor politice asupra independenței radiodifuzorilor publici	Procedura de numire/alegere a organelor de conducere este parțial transparentă și urmează parțial criteriile măsurabile, iar componența lor permite o anumită influență a grupurilor politice asupra independenței radiodifuzorilor publici	Procedura de numire/alegere a organelor de conducere nu este transparentă și nu urmează criteriile măsurabile, iar componența lor permite influența evidentă a grupurilor politice asupra independenței radiodifuzorilor publici

Indicatorul P5.2 (S): Nivelul de independență a radiodifuzorilor publici în funcție de mecanismele de finanțare

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea nivelului de independență a radiodifuzorilor publici, din perspectiva mecanismelor de finanțare.

Metoda de măsurare: Evaluarea de către experți a mecanismelor de finanțare care permit guvernării (grupurilor politice de la guvernare) să exercite presiune asupra radiodifuzorilor publici.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Finanțarea guvernamentală directă este de sub 10% din bugetul total al serviciului public.	Finanțarea guvernamentală directă este între 10% și 25% din bugetul total al serviciului public.	Finanțarea guvernamentală directă este de peste 25% din bugetul total al serviciului public.

Indicatorul P5.3 (J): Reglementări privind independența editorială a radiodifuzorilor publici față de guvernare/puterea politică

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind independența editorială a radiodifuzorilor publici față de guvernare/puterea politică. În contextul acestui indicator sunt evaluate doar reglementările, fără a se lua în considerare prevederile actelor de coreglementare și/sau auto-reglementare. *Precizare: garanțiile de reglementare privind nivelul proprietății politicienilor în mass media și/sau controlul mass-media de către politicieni constituie obiect al Indicatorului P3.5 Nivelul proprietății și/sau controlul mass-media de către politicieni.*

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legile mass-media garantează independența editorială a radiodifuzorilor publici față de guvernare/puterea politică?	+	-
2. Există alte legi prin care este garantată independența editorială a radiodifuzorilor publici față de guvernare/puterea politică?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de control/monitorizare a respectării acestor reglementări?	+	-
2. Autoritatea/instituția investită să controleze/monitorizeze are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare), în cazul nerespectării acestor reglementări?	+	-
3. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
4. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
5. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
6. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? <i>(Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)</i>	+	-
Total	+	-

Indicatorul P5.4 (J): Reglementări privind independența radiodifuzorilor publici în funcție de procedura de numire a organelor de conducere și de componența acestora

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind procedurile transparente, obiective și echitabile de numire în funcții (de supraveghere, manageriale), prin care se asigură independența radiodifuzorilor publici față de guvernare/puterea politică.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media instituie proceduri transparente, obiective și echitabile de numire în funcții prin care să se asigure independența radiodifuzorilor publici față de guvernare/puterea politică?	+	-
2. Există alte legi prin care să se instituie proceduri transparente, obiective și echitabile de numire în funcții prin care să se asigure independența radiodifuzorilor publici față de guvernare/puterea politică?	+	-
3. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
4. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
5. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
6. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de control/monitorizare privind respectarea acestor reglementări?	+	-
2. Autoritatea/instituția investită să controleze/monitorizeze are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare), în cazul nerespectării acestor reglementări?	+	-
Total	+	-

6.5. Indicatori pentru domeniul de risc C. Pluralismul cultural în mass-media

Riscul C1. Reprezentarea insuficientă a culturilor europene on audiovizual

Indicatorul C1.1 (S): Proporția operelor audiovizuale europene on serviciile de programe ale radiodifuzorilor

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea proporției operelor audiovizuale europene on serviciile de programe ale radiodifuzorilor.

Metoda de măsurare: Cuantificarea timpului de emisie alocat operelor audiovizuale europene.

Eșantion media: Un număr reprezentativ de posturi de radio și TV relevante pentru monitorizare.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Proporția operelor audiovizuale europene on serviciile de programe ale radiodifuzorilor este mai mare de 50%.	Proporția operelor audiovizuale europene on serviciile de programe ale radiodifuzorilor constituie între 25% și 50%.	Proporția operelor audiovizuale europene on serviciile de programe ale radiodifuzorilor este mai mică de 25%.

Indicatorul C1.2 (J): Reglementri privind proporția operelor audiovizuale europene on serviciile de programe ale radiodifuzorilor

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind difuzarea operelor audiovizuale europene în serviciile de programe ale radiodifuzorilor în conformitate cu prevederile Directivei 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale).

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media obligă radiodifuzorii să difuzeze, în serviciile de programe, cote însemnate de opere audiovizuale europene?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de control/monitorizare privind respectarea acestor reglementări și care este obligată să informeze instituțiile europene abilitate în domeniu privind respectarea acestor reglementări? <i>Înainte de a oferi un răspuns la această întrebare, răspundeți la următoarele întrebări:</i> 1.1. Informațiile statistice privind difuzarea operelor europene (exprimate în ore și procente) se referă la toți radiodifuzorii aflați sub jurisdicția RM (inclusiv radiodifuzorii noi și/sau cei tematici)? DA/NU 1.2. Informațiile statistice reflectă respectarea acestor reglementări de către fiecare radiodifuzor în parte? DA/NU 1.3. Informațiile statistice privind respectarea acestor reglementări sunt elaborate în baza definițiilor din actele europene în domeniu? DA/NU 1.4. Informațiile statistice privind respectarea acestor reglementări, prezentate instituțiilor europene abilitate, sunt examinate public și sunt accesibile publicului? DA/NU 1.5. Autoritatea/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare a respectării acestor reglementări supune examinării, publice și periodice, existența încălcării acestor reglementări de către anumiți radiodifuzori și cauzele acestor încălcări? <i>Dacă ați răspuns „DA” de trei sau mai mult ori, marcați „+” în coloana din dreapta.</i>	+	-
I.2. Autoritatea/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării acestor reglementări?	+	-
I.3. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor garanții? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Riscul C2. Reprezentarea insuficientă a culturii naționale on audiovizual

Indicatorul C2.1 (S): Proporția programelor autohtone în serviciile de programe ale radiodifuzorilor

Descriere: Indicatorul are drept scop depistarea probabilității unor amenințări, la nivel național, asupra identității culturale percepută prin absența, insuficiența sau descreșterea procentajului producției audiovizuale naționale.

Metoda de măsurare: Cuantificarea timpului de emisie alocat programelor autohtone.

Eșantion media: Un număr reprezentativ de posturi de radio și TV relevante pentru monitorizare.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Proporția programelor autohtone on serviciile de programe ale radiodifuzorilor este mai mare de 80%	Proporția programelor autohtone on serviciile de programe ale radiodifuzorilor constituie între 50% și 80%	Proporția programelor autohtone on serviciile de programe ale radiodifuzorilor este mai micr de 50%

Indicatorul C2.2 (J): Reglementări privind proporția programelor autohtone în serviciile de programe ale radiodifuzorilor

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind difuzarea programelor autohtone în serviciile de programe ale radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova. Indicatorul evaluează existența obligației fiecărui radiodifuzor de a difuza un volum minim, determinat în raport cu timpul de emisie al serviciului de programe, de programe autohtone și/sau existența obligației fiecărui radiodifuzor de a investi o anumită sumă din resursele financiare pentru producerea și difuzarea programelor autohtone.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media obligă radiodifuzorii să difuzeze, în serviciile de programe, un anumit volum minim de programe autohtone și/sau să investească o anumită sumă din resursele sale financiare pentru producerea și difuzarea programelor autohtone?	+	-
2. În cazul în care legislația mass-media nu instituie asemenea obligații, există cerințe similare/echivalente (asumate în procesul licențierii și/sau ulterior, asumate în procesul de coreglementare, asumate în temeiul unor contracte cu autoritățile/instituțiile publice etc.)?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de control/monitorizare a respectării acestor reglementări?	+	-
2. Autoritatea/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) și eficiente în caz de nerespectare?	+	-
3. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări de către radiodifuzorii, a căror cotă cumulată din audiență depășește 50 la sută din audiența totală? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Riscul C3. Proporția insuficientr a operelor producătorilor independenți**Indicatorul C3.1 (S): Proporția operelor producătorilor independenți on serviciile de programe ale radiodifuzorilor**

Descriere: Indicatorul are drept scop depistarea absenței sau a proporției insuficiente a operelor audiovizuale ale producătorilor independenți. Operele producătorilor independenți au fost declarate un instrument important pentru fortificarea conținuturilor mediatice și culturale on Europa și on lume.

Metoda de mrsurare: Cuantificarea timpului de emisie alocat operelor producătorilor independenți.

Eșantion media: Un numrr reprezentativ de posturi de radio și TV relevante pentru monitorizare.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Radiodifuzorii alocr mai mult de 10% din timpul de emisie sau din bugetul de programe pentru operele producătorilor independenți.	Radiodifuzorii alocr ontre 5% și 10% din timpul de emisie sau din bugetul de programe pentru operele producătorilor independenți.	Radiodifuzorii alocr mai puțin de 5% din timpul de emisie sau din bugetul de programe pentru operele producătorilor independenți.

Indicatorul C3.2 (J): Reglementrri privind proporția operelor producătorilor independenți on serviciile de programe ale radiodifuzorilor

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind difuzarea operelor producătorilor independenți în serviciile de programe ale radiodifuzorilor în conformitate cu prevederile Directivei 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale). Indicatorul evaluează existența obligației fiecărui radiodifuzor de a rezerva cel puțin 10% din timpul de emisie al serviciului de programe și/sau existența obligației fiecărui radiodifuzor de a rezerva cel puțin 10% din bugetul de programe operelor producătorilor independenți.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media obligă radiodifuzorii să aloce operelor producătorilor independenți, cel puțin 10% din timpul de emisie sau cel puțin 10% din bugetul de programe?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare privind respectarea acestor reglementări? <i>Înainte de a oferi un răspuns la această întrebare, răspundeți la următoarele întrebări:</i> 1.1. Informațiile statistice privind difuzarea operelor producătorilor independenți (exprimate în ore și procente) se referă la toți radiodifuzorii aflați sub jurisdicția RM (inclusiv radiodifuzorii noi și/sau cei tematici)? DA/NU 1.2. Informațiile statistice reflectă respectarea acestor reglementări de către fiecare radiodifuzor în parte? DA/NU 1.3. Informațiile statistice privind respectarea acestor reglementări sunt elaborate în baza definițiilor din actele europene în domeniu? DA/NU 1.4. Informațiile statistice privind respectarea acestor reglementări, prezentate instituțiilor europene abilitate, sunt examinate public și sunt accesibile publicului? DA/NU 1.5. Autoritatea/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare a respectării acestor reglementări supune examinării, publice și periodice, existența încălcării acestor reglementări de către anumiți radiodifuzori și cauzele acestor încălcări? <i>Dacă ați răspuns „DA” de trei sau mai mult ori, marcați „+” în coloana din dreapta.</i>	+	-
2. Autoritatea/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în cazul nerespectării acestor reglementări?	+	-
3. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor garanții? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Riscul C4. Proporția insuficientă a programelor producție proprie

Indicatorul C4.1 (S): Proportia programelor productie proprie on serviciile de programe ale radiodifuzorilor

Descriere: Indicatorul are drept scop depistarea unor amenintri, la nivel național, asupra identității culturale perceputr prin absența, insuficiența sau descreșterea procentajului de programe producție proprie.

Metoda de mrsurare: Cuantificarea timpului de emisie alocat programelor producție proprie.

Eșantion media: Un numrr reprezentativ de posturi de radio și TV relevante pentru monitorizare.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Proportia programelor productie proprie din serviciile de programe este mai mare de 40% (numrr sau duratr)	Proportia programelor productie proprie din serviciile de programe constituie ontre 20% și 40% (numrr sau duratr)	Proportia programelor productie proprie din serviciile de programe este mai micr de 20% (numrr sau duratr)

Indicatorul C4.2 (J): Reglementri privind proportia programelor productie proprie on serviciile de programe ale radiodifuzorilor

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind difuzarea programelor productie proprie în serviciile de programe ale radiodifuzorilor. Indicatorul evaluează existența obligației fiecărui radiodifuzor de a difuza un anumit volum minim, determinat în raport cu timpul de emisie al serviciului de programe, de programe proprii și/sau existența obligației fiecărui radiodifuzor de a investi o anumită sumă din resursele financiare pentru producerea și difuzarea programelor producție proprie.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media obligă radiodifuzorii să difuzeze, în serviciile de programe, un volum minim de programe proprii și/sau să investească o anumită sumă din resursele sale financiare pentru producerea și difuzarea programelor producție proprie?	+	-
2. În cazul în care legislația mass-media nu instituie asemenea obligații, există cerințe similare/echivalente (asumate în procesul licențierii și/sau ulterior, asumate în procesul de co-reglementare, asumate în temeiul unor contracte cu autoritățile/instituțiile publice etc.)?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de control/monitorizare a respectării acestor reglementări?	+	-
2. Autoritatea/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare prezintă informațiile statistice privind programele producție proprie ale radiodifuzorilor instituțiilor europene abilitate prin <i>Directiva serviciilor mass-media audiovizuale</i> ?	+	-
3. Autoritatea/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în caz de nerespectare?	+	-
4. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor garanții de către radiodifuzorii, a căror cotă cumulată din audiență depășește 50 la sută din audiența totală? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Riscul C5. Reprezentarea insuficientă a grupurilor culturale și sociale on mass-media

Indicatorul C5.1 (S): Proportia actorilor reprezentând diferite grupuri culturale și sociale on mass-media

Descriere: Indicatorul are drept scop identificarea amenințărilor asupra diversității culturale prin absența sau insuficiența reprezentării mediatică a grupurilor culturale și sociale (religioase, lingvistice, etnice, de gender, de vârstă, cu dizabilități etc.), existente on societate. Indicatorul urmează să răspundă la două întrebări de bază: 1) Sunt sau nu reprezentate proporțional diferite grupuri culturale și sociale on știrile din ziare, posturile TV, radio și serviciile internet selectate? 2) Corespund sau nu proporțional aparițiile actorilor reprezentând diferite grupuri culturale și sociale cu procentajul acestor grupuri din totalul populației?

Metoda de măsurare: Analiza de conținut a mediilor selectate.

Eșantion media: Un număr reprezentativ de radiodifuzori, ziare și site-uri, relevante pentru monitorizare.

Algoritmul perioadei de eșantionare: O săptămână (de luni până duminică) urmată de o săptămână mixtă – *Luni* a unei săptămâni, *Marti* a săptămânii următoare, *Miercuri* a săptămânii următoare etc.

Conținuturi: sectorul TV și radio – principalul buletin de știri al zilei; ziarele și portalurile online – toate tipurile de conținut relevante pentru monitorizare.

Areal:

- **Local** – toate nivelele inferioare celui național. De regulă, on lansare sau on comentariu, figurează mențiunea localității on care are loc evenimentul. De asemenea, localitatea poate fi afișată pe ecran (burtieră sau hartă geografică on care este marcată localitatea).
- **Național** – toate secvențele care nu comportă mențiuni geografice și care se referă la Republica Moldova on ansamblu.
- **European** – secvențele care se referă la cele 28 de state membre ale UE și la țările non-membre ale UE, precum Elveția, Norvegia, Islanda, Monaco sau Liechtenstein, care fac parte din spațiul Schengen, precum și o serie de alte state mici care au strâns legături sau acorduri cu UE (Andorra, San-Marino, Vatican).
- **Internațional** – evenimentele care depășesc nivelele local, național și european, cele care se referă on ansamblu la evenimente sau fenomene mondiale, precum și cele care vizează activitatea structurilor internaționale ONU, NATO, etc.

Tematici:

- Societate
- Educație
- Imigrare și emigrare
- Muncă
- Economie
- Mass-media
- Artă și cultură
- Catastrofe și accidente
- Violență și crimă
- Politică
- Război și terorism
- Conflicte etnice și religioase, violări ale drepturilor omului
- Divertisment
- Religie
- Sport
- Stil de viață

- Evenimente istorice
- Mediu
- Știință și Tehnologie
- Alta

Analiza de conținut: Frecvența apariției/prezenței actorilor culturali și sociali în conținuturile mediatic selectate

Actori: Categoria actorilor poate cuprinde atât actorii citați direct sau indirect, cât și alți actori care se referă la un subiect relevant în știrile selectate

Paritatea gender a actorilor: a) femei; b) bărbați

Contextul mediatizării:

- **Pozitiv** - când informațiile ce vizează un actor sunt asociate cu acțiuni pozitive pentru opinia publică în ansamblu, iar subiectul comportă un conținut emoțional (referințe pozitive în text, laude, admirații, etc.).
- **Negativ** - când informațiile ce vizează un actor sunt asociate cu acțiuni negative pentru opinia publică în ansamblu, iar subiectul comportă un conținut emoțional (referințe negative în text, acuzații, critici asimetrice, etc.).
- **Neutru** - când informațiile ce vizează un actor nu sunt asociate nici cu acțiuni pozitive și nici cu cele negative pentru opinia publică în ansamblu, iar subiectul nu comportă nici expresiv sau emoțional.
- **Ambivalent** - când informațiile ce vizează un actor sunt asociate simultan atât cu acțiuni pozitive, cât și cu acțiuni negative pentru opinia publică în ansamblu, iar subiectul comportă un conținut emoțional dublu (pozitiv și negativ).

Ipostaza actorului mediatizat:

- Actor central – actorii sunt prezentați în calitate de protagoniști, cu specificarea calificării, domeniului de activitate, etc.
- Actor secundar – actorii sunt prezentați pe planul al doilea, fără specificarea calificării, a domeniului de activitate, etc.

Scor:

Sczut	Mediu	Oalt
Proporția actorilor monitorizați este puțin mai mic sau relativ similară în raport cu procentajul acestora din totalul populației. Actorii sunt prezentați de regulă ca și actori principali și/sau în context pozitiv, neutru sau ambivalent	Proporția actorilor monitorizați este mai mică în raport cu procentajul acestora din totalul populației. Actorii sunt prezentați în mai puțin de jumătate din cazuri ca și actori secundari sau în context negativ	Proporția actorilor monitorizați este considerabil mai mică în raport cu procentajul acestora din totalul populației. Actorii sunt prezentați în mai mult de jumătate din cazuri ca și actori secundari sau în context negativ

Riscul C6. Reprezentarea insuficientă a grupurilor culturale și sociale în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici

Indicatorul C6.1 (S): Proporția programelor destinate grupurilor culturale și sociale în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici

Descriere: Indicatorul are drept scop identificarea absenței sau a reprezentării insuficiente a grupurilor culturale și sociale (naționale, etnice, religioase, minorități lingvistice, femei, persoane în etate și cu dizabilități etc) în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici.

Metoda de măsurare:

- Analiza cantitativă: timpul alocat programelor destinate diferitor comunități culturale și sociale on serviciile de programe
- Analiza calitativă: orarul de programare (ore de maximă audiență sau on afara acestora) a emisiunilor destinate diferitor comunități culturale și sociale

Eșantion media: Radiodifuzorii publici.

Scor:

Sczut	Mediu	Onalt
Proporția programelor destinate grupurilor culturale și sociale este mai mare de 10% din volumul de emisie. Cel puțin 50% din programe sunt difuzate on prime-time	Proporția programelor destinate grupurilor culturale și sociale constituie ontre 5% și 10% din volumul de emisie. Cel puțin 25% din programe sunt difuzate on prime-time	Proporția programelor destinate grupurilor culturale și sociale constituie mai puțin de 5% din volumul de emisie. Mai mult de 75% din programe nu sunt difuzate on prime-time

Indicatorul C6.2 (S): Prezența conținuturilor mediatice on limbile minorităților on serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici

Descriere: Indicatorul are drept scop identificarea absenței sau a prezenței insuficiente a programelor on limbile minorităților on serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici.

Metoda de mrsurare: Analiza proporției conținuturilor mediatice on limbile minorităților on serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici.

Eșantion media: Radiodifuzorii publici.

Scor:

Sczut	Mediu	Onalt
Proporția conținuturilor mediatice on limbile minorităților on serviciile de programe este relativ similară cu proporția grupului minoritar din totalul populației	Proporția conținuturilor mediatice on limbile minorităților on serviciile de programe este considerabil mai mică față de proporția grupului minoritar din totalul populației	Nu există conținuturi on limbile minorităților

Indicatorul C6.3 (J): Reglementări privind accesul grupurilor culturale și sociale la timp de antenă on serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind accesul grupurilor culturale și sociale la timp de antenă în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media și/sau alte legi garantează accesul grupurilor culturale și sociale la timp de antenă în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici?	+	-
2. În cazul în care legislația mass-media nu instituie asemenea reglementări, există cerințe similare/echivalente (asumate în procesul licențierii și/sau ulterior, asumate în procesul de (co-)auto-reglementare, asumate în temeiul unor contracte cu autoritățile/instituțiile publice etc.)?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Condițiile și procedurile de acces la timpuri de antenă sunt transparente și bazate pe criterii obiective?	+	-
2. În cazul în care timpurile de antenă se acordă doar contra plată, de facto, această condiție exclude accesul anumitor grupuri culturale și sociale minoritare la timpuri de antenă?	+	-
3. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de monitorizare a respectării acestor reglementări? În cazul inexistenței unei asemenea autorități/instituții (în special, în cazul instituirii unor asemenea cerințe prin auto-reglementare), există o organizație și/sau mecanism de control voluntar (de reclamații) privind verificarea respectării acestor reglementări?	+	-
4. Autoritatea/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în caz de nerespectare?	+	-
5. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
6. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
7. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
8. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Riscul C7. Accesul limitat la mass-media pentru persoanele cu nevoi speciale**Indicatorul C7.1 (S): Existența conținuturilor și a aplicațiilor pentru persoane cu nevoi speciale**

Descriere: Indicatorul are drept scop identificarea accesului limitat sau îngrădirea accesului la conținuturile și serviciile TV pentru persoanele cu nevoi speciale.

Metoda de măsurare: Analiza conținuturilor și a aplicațiilor oferite de televiziuni.

Eșantion media: Televiziuni relevante pentru monitorizare, inclusiv cele publice.

Scor:

Sczut	Mediu	Onalt
Televiziunile oferă conținuturi și aplicații pentru persoane cu nevoi speciale cu regularitate, inclusiv on prime – time.	Televiziunile oferă conținuturi și aplicații pentru persoane cu nevoi speciale sporadic, de regulă on afara prime – time.	Televiziunile nu oferă conținuturi și aplicații pentru persoane cu nevoi speciale.

Indicatorul C7.2 (J): Politici pentru facilitarea accesului persoanelor cu nevoi speciale la conținuturi mediatice

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și măsurilor de sprijin și a implementării acestora, având ca obiect facilitarea accesului persoanelor cu nevoi speciale, în particular a persoanelor în etate și a celor cu dizabilități, la serviciile și conținuturile mass-media.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarului de mai jos.

Statul întreprinde măsuri pentru asigurarea accesului persoanelor cu nevoi speciale, în particular al persoanelor în etate și al celor cu dizabilități, la conținuturile mediatice?

Spre exemplu:

- legislația mass-media conține obligații, pentru radiodifuzori, privind subtitrarea, dublarea și/sau sonorizarea unor (categorii de) emisiuni pentru anumite categorii de persoane cu nevoi speciale;
- (co-)auto-reglementările radiodifuzorilor publici conțin prevederi cu referire la facilitarea accesului persoanelor cu nevoi speciale la propriile produse mediatice;
- Statul acordă subvenții speciale, radiodifuzorilor publici și/sau privați, în vederea facilitării accesului persoanelor cu nevoi speciale la produsele mediatice;
- orice alte măsuri relevante, existente în vederea facilitării accesului persoanelor cu nevoi speciale la produsele mediatice.

Notă: În funcție de răspunsul la aceste întrebări, evaluatorul va decide una din următoarele trei opțiuni descrise în tabelul de mai jos.

Scor:

Politici dezvoltate	Politici subdezvoltate	Lipsa politicilor
Există o tradiție a politicilor publice în domeniu. Acțiunile întreprinse sunt coerente și, deși parțial criticabile, corespund realităților sociale existente.	Autoritățile/instituțiile publice cu competențe decizionale în domeniu au examinat public această problemă și au început să adopte măsuri, însă politicile publice existente sunt la o etapă incipientă și măsurile întreprinse sunt fragmentare.	Autoritățile/instituțiile publice cu competențe decizionale în domeniu nu au început să discute problema. Nu există decizii adoptate privind elaborarea și implementarea de politici publice.

6.6. Indicatori pentru domeniul de risc G. Pluralismul geografic în mass-media

Riscul G1. Centralizarea onaltr a sistemului mediatic național

Indicatorul G1.1 (E): Proporția orașelor în care există radiodifuzori regionali/locali

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua proporția orașelor (cu excepția capitalei) și a centrelor raionale din RM în care există surse regionale/locale de informație (radio și TV). Indicatorul permite de a stabili dacă mass-media răspunde necesității consumatorului regional/local de a fi informat despre evenimentele din proximitatea sa spațială și nu doar prin intermediul canalelor naționale de radio și TV.

Metoda de măsurare: Proporția este stabilită prin raportul dintre numărul orașelor și centrelor raionale în care există radiodifuzori regionali/locali și numărul total de orașe și centre raionale din RM.

Date necesare: 1) Numărul total de orașe și centre raionale din RM conform legislației privind organizarea administrativ-teritorială; 2) Numărul de radiodifuzori regionali/locali amplasați în orașele și centrele raionale.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Radiodifuzori regionali/locali există în peste 75% din orașele și centrele raionale	Radiodifuzori regionali/locali există în proporție de la 25% până la 75% din orașele și centrele raionale	Radiodifuzori regionali/locali există în cel mult 25% din orașele și centrele raionale

Indicatorul G1.2 (E): Proporția orașelor în care există ziare regionale/locale

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua proporția orașelor (cu excepția capitalei) și a centrelor raionale din RM în care există surse regionale/locale de informație (ziare). Indicatorul permite de a stabili

dacă mass-media răspunde necesității consumatorului regional/local de a fi informat despre evenimentele din proximitatea sa spațială și nu doar prin intermediul ziarelor naționale.

Notă: Metoda de măsurare, datele necesare, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele utilizate la *Indicatorul G1.1 (E): Proportia orașelor în care există radiodifuzori regionali/locali*

Indicatorul G1.3 (E): Raportul dintre numărul radiodifuzorilor regionali/locali și cel al radiodifuzorilor naționali

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua suficiența surselor regionale/locale și de informație (TV, radio) în raport cu numărul populației regionale. Evaluarea urmează a fi făcută separat pentru fiecare regiune (unitate administrativ-teritorială) a țării sau pe zone geografice (Nord, Centru, Sud).

Metoda de măsurare: Numărul radiodifuzorilor regionali/locali dintr-o unitate administrativ-teritorială sau regiune se împarte la numărul total de radiodifuzori din țară; numărul populației regiunii se împarte la populația națională totală, iar apoi cele două rate sunt comparate.

Date necesare: 1) Numărul radiodifuzorilor regionali/locali într-o unitate administrativ-teritorială sau regiune; 2) Numărul total de radiodifuzori din țară; 3) Numărul populației naționale și separat numărul populației pe fiecare unitate administrativ-teritorială sau zonă geografică a țării;

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Diferența dintre cele două rate este egală sau mai mare de 5%	Diferența dintre cele două rate este cuprinsă între 1% și 5%	Nu sunt radiodifuzori regionali/locali sau diferența dintre cele două rate este mai mică de 1%

Indicatorul G1.4 (E): Raportul dintre numărul ziarelor regionale/locale și cel al ziarelor naționale

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua suficiența surselor locale și regionale de informație (ziare) în raport cu numărul populației regionale. Evaluarea urmează a fi făcută separat pentru fiecare regiune (unitate administrativ-teritorială) a țării sau pe zone geografice (Nord, Centru, Sud).

Notă: Metoda de măsurare, datele necesare, sursele pentru date și scorul sunt similare cu cele utilizate la *Indicatorul G1.3 (E): Raportul dintre posturile de radio și TV regionale și locale și posturile de radio și TV naționale*

Riscul G2. Dezvoltarea insuficientă a mass-mediei regionale/locale

Indicatorul G2.1 (E): Nivelul de finanțare a mass-mediei regionale/locale

Descriere: Acest indicator are scopul de a evalua dacă nivelul de finanțare a mass-mediei regionale/locale este proporțional cu numărul populației regionale comparativ cu nivelul general de finanțare a mass-mediei din țară în raport cu numărul populației naționale. Evaluarea urmează a fi făcută separat pentru fiecare regiune (unitate administrativ-teritorială) a țării sau pe zone geografice (Nord, Centru, Sud).

Metoda de măsurare: Împărțind numărul populației regionale la cel al populației naționale se obține o proporție care urmează a fi comparată cu proporția obținută din împărțirea sumei finanțării mass-mediei regionale la suma finanțării mass-mediei în general.

Date necesare: 1) Numărul populației regionale separat pe fiecare unitate administrativ-teritorială sau zonă geografică și numărul populației naționale; 2) Datele privind veniturile totale ale instituțiilor mediatice

regionale separat pe fiecare unitate administrativ-teritorială sau zonă geografică și datele privind veniturile totale ale tuturor instituțiilor mediatică din țară.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Raportul finanțării mass-mediei regionale (comparativ cu totalul finanțării mass-media) la numărul populației regionale (comparativ cu totalul populației) este egal sau mai mare de 1,0.	Raportul finanțării mass-mediei regionale (comparativ cu totalul finanțării mass-media) la numărul populației regionale (comparativ cu totalul populației) este cuprins între 0,5 și 1,0.	Raportul finanțării mass-mediei regionale (comparativ cu totalul finanțării mass-media) la numărul populației regionale (comparativ cu totalul populației) este mai mic de 0,5.

Indicatorul G2.2 (S): Cota de audiență a mass-mediei regionale/locale

Descriere: Indicatorul are drept scop identificarea unor amenințări asupra sistemului mediatic regional/local, inclusiv lipsa titlurilor independente destinate comunităților locale/regionale și funcționarea inadecvată a instituțiilor mediatică. Cota de audiență trebuie să fie măsurată pe fiecare sector media în parte (tv, radio, presa scrisă, internet).

Metoda de măsurare: Cota de audiență estimativă a titlurilor regionale/locale din totalul cotelor de audiență (100%) pe fiecare sector mediatic.

Date necesare: Cotele de audiență estimativă ale instituțiilor mediatică pe fiecare sector media.

Eșantion media:

Măsurarea va include următoarele sectoare media:

- ziarele regionale/locale
- posturile de radio regionale/locale
- posturile tv regionale/locale
- portalurile de știri regionale/locale

Scor:

#	Scăzut	Mediu	Înalt
TV	Mai mult de 15%	5%-15%	Mai puțin de 5%
Radio	Mai mult de 30%	10%-30%	Mai puțin de 10%
Presa scrisă	Mai mult de 40%	20%-40%	Mai puțin de 20%
Internet	Mai mult de 30%	10%-30%	Mai puțin de 10%

Indicatorul G2.3 (S): Accesul radiodifuzorilor regionali/locali la rețele și platforme de distribuție

Descriere: Indicatorul are drept scop identificarea probabilității unor amenințări la diversitatea sistemului mediatic perceput în termeni de absența sau insuficiența unui sistem al mass-mediei regionale/locale, inclusiv: lipsa sau insuficiența frecvențelor oferite radiodifuzorilor regionali/locali, precum și barierele în calea mediilor locale și regionale din partea operatorilor de cablu și a furnizorilor de servicii IPTV. Indicatorul măsoară accesul radiodifuzorilor regionali/locali la frecvențe, la pachete de cablu, la platforme digitale și multiplexe.

Metoda de măsurare: numărul și proporția frecvențelor oferite radiodifuzorilor regionali/locali (versus numărul total al frecvențelor oferite); numărul radiodifuzorilor regionali/locali prezenți pe piața națională în fiecare pachet de cablu și fiecare platformă digitală (versus numărul total de canale); numărul și proporția radiodifuzorilor regionali/locali prezenți în multiplexe (versus numărul total de sloturi în multiplexe).

Date necesare: 1) Numrurul frecvențelor oferite radiodifuzorilor regionali/locali și numrurul total de frecvențe oferite radiodifuzorilor; 2) Numrurul radiodifuzorilor regionali/locali prezenți on pachetele de cablu și platformele digitale naționale; 3) Numrurul radiodifuzorilor regionali/locali și cel al tuturor radiodifuzorilor prezenți on multiplexele naționale.

Scor:

	Scăzut	Mediu	Înalt
#	Acces neongrredit	Acces limitat	Lipsa accesului
Alocarea frecvențelor	Mai mult de 10% din numrurul total de frecvențe	Ontre 5 și 10% din numrurul total de frecvențe	Mai puțin de 5% din numrurul total de frecvențe
Prezența în pachete de cablu și IPTV	Mai mult de 10 radiodifuzori regionali/locali	Ontre 1 și 10 radiodifuzori regionali/locali	Niciun radiodifuzor regional/local
Prezența în multiplexe	Mai mult de 10% din numrurul total de sloturi	Ontre 5 și 10% din numrurul total de sloturi	Mai puțin de 5% din numrurul total de sloturi

Indicatorul G2.4 (J): Reglementri privind radiodifuzorii regionali/locali

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a implementării acestora privind asigurarea prezenței radiodifuzorilor regionali/locali în spațiul audiovizual.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media recunoaște existența radiodifuzorilor regionali/locali, în calitate de mass-media având misiuni și obligații speciale?	+	-
2. Este recunoscută la nivel de reglementare necesitatea rezervării frecvențelor pentru radiodifuzorii regionali/locali?	+	-
3. Legislația mass-media interzice afilierea (cesiunea de licență, vânzarea-cumpărarea organizației deținătoare de licență, operațiuni de concentrare economică etc.) sau aranjamentele de afiliere (acțiuni care pot pune în pericol caracterul activității regionale/locale a radiodifuzorului) dintre mass-media locală (regională) și mass-media națională?	+	-
4. Legislația mass-media prevede, pentru radiodifuzorii regionali/locali, dreptul de acces în ofertele de servicii de programe ale distribuitorilor de servicii, care își desfășoară activitatea în raza de emisie a acestora?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de monitorizare a respectării acestor reglementări?	+	-
2. Autoritatea/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în caz de nerespectare?	+	-
3. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
4. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
5. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
6. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? (Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)	+	-

Total	+	-
--------------	----------	----------

Indicatorul G2.5 (J): Politici de dezvoltare și măsuri de sprijin pentru mass-media regională/locală

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor și a măsurilor de sprijin pentru dezvoltarea mass-mediei regionale/locale.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarului de mai jos.

<p>Statul are politici coerente de sprijin al mass-mediei regionale/locale? <i>Spre exemplu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - statul acordă subvenții speciale pentru mass-media regională/locală; - statul acordă ajutoare de stat pentru mass-media regională/locală; - statul subvenționează distribuirea publicațiilor periodice regionale/locale; - statul plasează publicitate în mass-media regională/locală; - statul acordă ajutoare pentru persoanele care se abonează la publicațiile periodice regionale/locale; - orice alte măsuri relevante în sprijinul mass-mediei regionale/locale.

Notă: În funcție de răspunsul la aceste întrebări, evaluatorul va decide una din următoarele trei opțiuni descrise în tabelul de mai jos.

Scor:

Politici dezvoltate	Politici subdezvoltate	Lipsa politicilor
Există o tradiție a politicilor publice în domeniu. Acțiunile întreprinse sunt coerente și, deși parțial criticabile, corespund realităților sociale existente.	Autoritățile/instituțiile publice cu competențe decizionale în domeniu au examinat public această problemă și au început să adopte măsuri, însă politicile publice existente sunt la o etapă incipientă și măsurile întreprinse sunt fragmentare.	Autoritățile/instituțiile publice cu competențe decizionale în domeniu nu au început să discute problema. Nu există decizii adoptate privind elaborarea și implementarea de politici publice.

Riscul G3. Reprezentarea insuficientă a comunităților regionale/locale în conținuturile mediatice ale radiodifuzorilor publici

Indicatorul G3.1 (S): Proportia conținutului orientat spre mediul local în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici

Descriere: Indicatorul are drept scop identificarea unor amenințări asupra prezenței insuficiente a conținutului orientat spre mediul local, în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici. Indicatorul se referă la măsura în care radiodifuzorii publici oferă conținuturi orientate local. Scopul principal este de a măsura proporția volumului (cu excepția publicității și a emisiunilor sponsorizate) alocat conținuturilor orientate mediului local din timpul total de emisie, într-o anumită perioadă de timp (de exemplu, un an).

Metoda de măsurare: Proporția volumului de timp alocat conținuturilor orientate spre mediul local.

Eșantion media: radiodifuzorii publici

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Mai mult de 15% din timpul de	Între 5% și 15% din timpul de	Mai puțin de 5% din timpul de

emisie	emisie	emisie
--------	--------	--------

Indicatorul G3.2 (J): Reglementri privind conținutul orientat spre mediul local on serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor, actelor de co-/auto-reglementare, și a implementărilor acestora privind difuzarea, în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici, a conținutului orientat spre mediul local.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media, actele de co-/auto-reglementare, prevăd pentru radiodifuzorii publici un volum minim de conținut orientat spre mediul local în serviciile de programe?	+	-
2. Legislația mass-media, actele de co-/auto-reglementare, prevăd pentru radiodifuzorii publici rețele proprii de corespondenți locali (regionali)?	+	-
3. Legislația mass-media, actele de co-/auto-reglementare, prevăd pentru radiodifuzorii publici capacități de producere a conținutului orientat spre mediul local?	+	-
4. Legislația mass-media, actele de co-/auto-reglementare, prevăd pentru radiodifuzorii publici respectarea unui echilibru, în ceea ce privește proveniența geografică a jurnaliștilor angajați?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate/instituție/organism investit cu atribuții de monitorizare a respectării acestor reglementări?	+	-
2. Autoritatea/instituția/organismul investit cu atribuții de control/monitorizare are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în caz de nerespectare?	+	-
3. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
4. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
5. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
6. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? (<i>Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.</i>)	+	-
Total	+	-

Riscul G4. Accesul limitat la serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici

Indicatorul G4.1 (S): Numrurul persoanelor care au acces la serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici

Descriere: Indicatorul are drept scop identificarea unor amenințări asupra accesibilității populației la serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici din cauza obstacolelor geografice. Indicatorul aratr cota de acces al populației la serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici.

Metoda de mrsurare: Stabilirea cotei de acces al populației la serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici.

Scor:

Scăzut	Mediu	Înalt
Mai mult de 99%	Ontre 95% și 99%	Mai puțin de 95%

Indicatorul G4.2 (J): Reglementri privind acoperirea universală cu servicii de programe ale radiodifuzorilor publici

Descriere: Indicatorul are drept scop evaluarea reglementărilor privind acoperirea întregului teritoriu al RM cu semnalele de emisie ale serviciilor de programe ale radiodifuzorilor publici.

Metoda de măsurare: Evaluare în baza chestionarelor de mai jos.

Evaluarea reglementărilor:

	DA	NU
1. Legislația mass-media obligă radiodifuzorii publici naționali să acopere întregul teritoriu al RM cu semnalele de emisie ale serviciilor de programe proprii?	+	-
Total	+	-

Evaluarea implementării reglementărilor:

	DA	NU
1. Există o autoritate/instituție investită cu atribuții de monitorizare a respectării acestor reglementări?	+	-
2. Autoritatea/instituția investită cu atribuții de control/monitorizare are atribuții suficiente și eficiente, în vederea impunerii unor măsuri coercitive proporționale (sanționarea/aplicarea legislației în vigoare) în caz de nerespectare?	+	-
3. Legislația în vigoare consacră dreptul de a ataca (inclusiv judiciar) deciziile autorităților competente în domeniu?	+	-
4. Barierele de a contesta asemenea decizii sunt rezonabile?	+	-
5. Procedurile (extra)judiciare nu sunt utilizate în mod abuziv și sistematic pentru a tergiversa punerea în aplicare a măsurilor corective?	+	-
6. Există dovezi privind încălcarea sistematică a acestor reglementări? <i>(Bifați „DA” în cazul lipsei unor asemenea încălcări. Bifați „NU” în cazul existenței unor asemenea dovezi.)</i>	+	-
Total	+	-

Tabelul de mai jos (tabelul nr.2) conține descrierea sumară a domeniilor de risc supuse analizei, a riscurilor și a amenințărilor potențiale, precum și a indicatorilor utilizați pentru evaluarea nivelului de risc.

Tabelul 2.

DOMENIUL DE RISC/RISURI ȘI AMENINȚĂRI		INDICATOR			
Cod	Denumire	Nr.	ID	Denumire	Tip
B	REGLEMENTĂRI DE BAZĂ				
B1	Libertatea de exprimare, drepturile și libertățile conexe nu sunt suficient protejate	01	B1.1	Reglementarea libertății de exprimare	J
		02	B1.2	Reglementarea accesului la informație	J
		03	B1.3	Recunoașterea pluralismului mediatic drept parte a libertăților mass-media	J
		04	B1.4	Reglementări privind profesia de jurnalist	J
B2	Insuficiența unei supervizări independente în sectorul mass-media	05	B2.1	Reglementări privind independența și eficiența autorității din domeniul audiovizualului	J
		06	B2.2	Reglementări privind independența și eficiența autorității din domeniul concurenței	J
		07	B2.3	Reglementări privind independența și eficiența autorității din domeniul comunicațiilor electronice	J
B3	Insuficiența educației mediatică (media literacy)	08	B3.1	Politici privind promovarea educației mediatică on rândul diverselor categorii sociale	J
Pc	PROPRIETATE ȘI CONTROL				
Pc1	Nivelul onalt de concentrare a proprietății în televiziunea terestră	09	Pc1.1	Nivelul de concentrare a proprietății în televiziunea terestră	E
		10	Pc1.2	Nivelul de concentrare a audienței în televiziunea terestră	E
		11	Pc1.3	Reglementări privind concentrarea proprietății în televiziunea terestră	J
Pc2	Nivelul onalt de concentrare a proprietății în radio	12	Pc2.1	Nivelul de concentrare a proprietății în radio	E
		13	Pc2.2	Nivelul de concentrare a audienței on radio	E
		14	Pc2.3	Reglementări privind concentrarea proprietății în radio	J
Pc3	Nivelul onalt de concentrare a proprietății în presa periodică	15	Pc3.1	Nivelul de concentrare a proprietății în presa scrisă	E
		16	Pc3.2	Nivelul de concentrare a audienței on presa scrisă	E
		17	Pc3.3	Reglementări privind concentrarea proprietății în presa scrisă	J
Pc4	Nivelul onalt de concentrare a proprietății în internet	18	Pc4.1	Nivelul de concentrare a proprietății în internet	E
		19	Pc4.2	Nivelul de concentrare a audienței on internet	E
		20	Pc4.3	Reglementări privind concentrarea proprietății în internet	J
Pc5	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în cablu și IPTV	21	Pc5.1	Nivelul de concentrare a proprietății în cablu și IPTV	E
		22	Pc5.2	Nivelul de concentrare a audienței on cablu și IPTV	E
		23	Pc5.3	Reglementări privind concentrarea proprietății în cablu și IPTV	J
Pc6	Nivelul onalt de concentrare încrucișată a proprietății în mass-media (cross-media)	24	Pc6.1	Nivelul de concentrare încrucișată a proprietății în mass-media	E
		25	Pc6.2	Reglementări privind concentrarea încrucișată a proprietății în mass-media	J
Pc7	Lipsa transparenței on structurile de proprietate	26	Pc7.1	Reglementări privind transparența proprietății în mass-media	J

Tg TIPURI ȘI GENURI MEDIA					
Tg1	Lipsa, subreprezentarea sau dominația unor tipuri de media	27	Tg1.1	Diversitatea serviciilor de programe distribuite prin cablu și IPTV	J
		28	Tg1.2	Reglementări privind diversitatea serviciilor de programe distribuite prin cablu și IPTV	J
		29	Tg1.3	Diversitatea serviciilor de programe difuzate on multiplexele naționale	E
		30	Tg1.4	Reglementări privind diversitatea serviciilor de programe difuzate în multiplexele naționale	E
Tg2	Lipsa, subreprezentarea sau dominația unor genuri de media	31	Tg2.1	Ponderea genurilor de media on structura serviciilor de programe TV	E
		32	Tg2.2	Ponderea genurilor de media on structura serviciilor de programe radio	E
		33	Tg2.3	Reglementări privind diversitatea genurilor media în serviciile de programe ale radiodifuzorilor privați	J
		34	Tg2.4	Reglementări privind diversitatea genurilor media în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici	J
Tg3	Lipsa de resurse financiare suficiente pentru a sprijini mass-media	35	Tg3.1	Raportul dintre cheltuielile anuale de acces la mass-media și PIB-ul pe cap de locuitor	E
		36	Tg3.2	Raportul dintre cheltuielile anuale de publicitate și PIB-ul pe cap de locuitor	E
Tg4	Lipsa de resurse financiare suficiente pentru a sprijini radiodifuzorii publici	37	Tg4.1	Reglementări privind finanțarea sigură și suficientă a radiodifuzorilor publici	J
Tg5	Implicarea insuficientă a radiodifuzorilor publici în new media	38	Tg5.1	Reglementări privind implicarea radiodifuzorilor publici în new media	J
		39	Tg5.2	Proporția angajaților on departamentele new media	S
		40	Tg5.3	Volumul investițiilor radiodifuzorilor publici on new media	E
Tg6	Atenția insuficientă acordată participării publice	41	Tg6.1	Proporția mass-mediei online care oferă spațiu pentru comentariile și reclamațiile publice	S
P PLURALISMUL POLITIC					
P1	Partizanatul și prrtinirea politică on mass-media	42	P1.1	Proporția diverselor puncte de vedere, interese politice și ideologice reprezentate (prezente) on mass-media	S
		43	P1.2	Prezentarea dominantă (pozitivă sau negativă) a anumitor actori politici	S
		44	P1.3	Existența materialelor de investigație privind activitatea actorilor politici	S
		45	P1.4	Remedii corective împotriva părtinirii politice în mass-media	J
		46	P1.5	Reflectarea opiniilor politice on serviciile de programe ale radiodifuzorilor	J
		47	P1.6	Reflectarea opiniilor politice în presa scrisă și mass-media online	J
P2	Partizanatul și părtinirea politică în mass-media în perioada campaniilor electorale	48	P2.1	Nivelul de partizanat și prrtinire politică on mass-media on perioada campaniilor electorale	S
		49	P2.2	Reflectarea campaniilor electorale on serviciile de programe ale radiodifuzorilor	J
		50	P2.3	Accesul concurenților electorali la timpuri de antenă gratuite	J
		51	P2.4	Reglementări privind publicitatea politică on perioada campaniilor electorale	J

P3	Politicizarea excesivă a proprietății în mass-media	52	P3.1	Accesul public la datele privind afilierea politică a proprietarilor de instituții mediațice	S
		53	P3.2	Proportia afilierii politice a proprietarilor de instituții mediațice	S
		54	P3.3	Reglementări împotriva politicizării excesive a proprietății în mass-media	J
		55	P3.4	Reglementări privind independența instituțională și financiară a radiodifuzorilor privați	J
P4	Independența editorială insuficientă	56	P4.1	Existența conflictelor dintre redacții și proprietarii instituțiilor mediațice generate de tentative de influențare politică	S
		57	P4.2	Reglementări privind independența editorială a instituțiilor mediațice față de actorii politici	J
P5	Independența insuficientă a radiodifuzorilor publici	58	P5.1	Nivelul de independență a radiodifuzorilor publici în funcție de procedura de numire a organelor de conducere și de componența acestora	S
		59	P5.2	Nivelul de independență a radiodifuzorilor publici în funcție de mecanismele de finanțare	S
		60	P5.3	Reglementări privind independența editorială a radiodifuzorilor publici față de guvernare/puterea politică	J
		61	P5.4	Reglementări privind independența radiodifuzorilor publici în funcție de procedura de numire a organelor de conducere și de componența acestora	J
C PLURALISMUL CULTURAL					
C1	Reprezentarea mediațică insuficientă a culturilor europene în audiovizual	62	C1.1	Proportia operelor audiovizuale europene în serviciile de programe ale radiodifuzorilor	S
		63	C1.2	Reglementări privind proporția operelor audiovizuale europene în serviciile de programe ale radiodifuzorilor	J
C2	Reprezentarea mediațică insuficientă a culturii naționale în audiovizual	64	C2.1	Proportia programelor autohtone în serviciile de programe ale radiodifuzorilor	S
		65	C2.2	Reglementări privind proporția programelor autohtone în serviciile de programe ale radiodifuzorilor	J
C3	Proportia insuficientă a operelor producătorilor independenți	66	C3.1	Proportia operelor producătorilor independenți în serviciile de programe ale radiodifuzorilor	S
		67	C3.2	Reglementări privind proporția operelor producătorilor independenți în serviciile de programe ale radiodifuzorilor	J
C4	Proportia insuficientă a programelor producție proprie	68	C4.1	Proportia programelor producție proprie în serviciile de programe ale radiodifuzorilor	S
		69	C4.2	Reglementări privind proporția programelor producție proprie în serviciile de programe ale radiodifuzorilor	J
C5	Reprezentarea insuficientă a grupurilor culturale și sociale în mass-media	70	C5.1	Proportia actorilor reprezentând diferite grupuri culturale și sociale în mass-media	S
C6	Reprezentarea insuficientă a grupurilor culturale și sociale în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici	71	C6.1	Proportia programelor destinate grupurilor culturale și sociale în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici	S
		72	C6.2	Prezența conținuturilor mediațice în limbile minorităților în serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici	S

		73	C6.3	Reglementări privind accesul grupurilor culturale și sociale la timpurile de antenă on serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici	J
C7	Accesul limitat la mass-media pentru persoanele cu nevoi speciale	74	C7.1	Existența conținuturilor și a aplicațiilor pentru persoane cu nevoi speciale	S
		75	C7.2	Politici pentru facilitarea accesului persoanelor cu nevoi speciale la conținuturi mediatice	J
G PLURALISMUL GEOGRAFIC					
G1	Centralizarea înaltă a sistemului mediatic național	76	G1.1	Proportia orașelor în care există radiodifuzori regionali/locali	E
		77	G1.2	Proportia orașelor în care există ziare regionale/locale	E
		78	G1.3	Raportul dintre numărul radiodifuzorilor regionali/locali și cel al radiodifuzorilor naționali	E
		79	G1.4	Raportul dintre numărul ziarelor regionale/locale și cel al ziarelor naționale	E
G2	Dezvoltarea insuficientă a mass-mediei regionale/locale	80	G2.1	Nivelul de finanțare a mass-mediei regionale/locale	E
		81	G2.2	<u>Cota de audiență a mass-mediei regionale/locale</u>	S
		82	G2.3	Accesul radiodifuzorilor regionali/locali la rețele și platforme de distribuție	S
		83	G2.4	Reglementări privind radiodifuzorii regionali/locali	J
		84	G2.5	Politici de dezvoltare și măsuri de sprijin pentru mass-media regională/locală	J
G3	Reprezentarea insuficientă a comunităților regionale/locale on conținuturile mediatice ale radiodifuzorilor publici	85	G3.1	Proportia conținutului orientat spre mediul local on serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici	S
		86	G3.2	Reglementări privind conținutul orientat spre mediul local on serviciile de programe ale radiodifuzorilor	J
G4	Accesul limitat la serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici	87	G4.1	Numărul persoanelor care au acces la serviciile de programe ale radiodifuzorilor publici	S
		88	G4.2	Reglementări privind acoperirea universală cu servicii de programe ale radiodifuzorilor publici	J

VII. Îndrumar metodologic

7.1 Aplicarea metodologiei

Metodologia de față prezintă un set de 88 de indicatori: 42 juridici, 23 economici și 23 socio-demografici, în baza cărora să fie evaluate potențialele amenințări și riscuri asupra pluralismului mediatic din Republica Moldova. Numărul aproape dublu de indicatori juridici se explică prin faptul că orice tip de indicatori are drept punct de sprijin și de referință temeuri legale, norme juridice de reglementare.

Pentru a determina gradul real al pluralismului mediatic este necesară aplicarea întregului set de indicatori. Cu toate acestea, metodologia de față oferă posibilitatea de a realiza evaluări și pe segmente de cercetare ce prezintă un interes specific, precum: a) evaluarea unui anumit domeniu de risc; b) evaluarea situației în baza unui anumit set de indicatori (J, E sau S); c) evaluarea situației pe dimensiuni ale pluralismului (extern, intern). În toate cazurile, însă, aplicarea metodologiei solicită cercetătorului suficiente abilități și maximă acuratețe.

7.2 Calcularea scorului

Datele obținute pentru fiecare indicator în parte vor prezenta valori ce se vor situa în cele trei zone (coloane) colorate, respectiv, în verde, portocaliu sau roșu. Fiecare culoare indică un anumit nivel de risc:

- **verde – risc scăzut:** amenințările la adresa pluralismului mass-media sunt minime; sunt necesare acțiuni care să mențină și să îmbunătățească acest grad al pluralismului mediatic;
- **portocaliu – risc mediu:** amenințările la adresa pluralismului mass-media există; sunt necesare monitorizarea situației și acțiuni care să nu admită degradarea ei;
- **roșu – risc înalt:** amenințările la adresa pluralismului mass-media sunt maxime; situația necesită acțiuni urgente care să înlăture riscul;

Fiecare indicator economic și socio-demografic va avea un scor individual, stabilit în funcție de zona colorată unde a fost poziționat, conform algoritmului softului. Astfel, scorul individual al fiecărui indicator va fi după cum urmează:

- în zona **verde** – 1 punct;
- în zona **portocalie** – 2 puncte;
- în zona **roșie** – 3 puncte.

Scăzut	Mediu	Înalt
1 punct	2 puncte	3 puncte

Aceeași modalitate de stabilire a scorului este prevăzută pentru fiecare indicator juridic. În cazul în care există suficiente reglementări și acestea se aplică eficient, se va acorda 1 punct; în cazul în care există reglementări, dar acestea nu sunt aplicate eficient, se vor acorda 2 puncte; în cazul în care reglementările lipsesc se vor acorda 3 puncte.

Existente și eficiente	Existente și ineficiente	Inexistente
1 punct	2 puncte	3 puncte
Ponderea răspunsurilor "DA" în cadrul chestionarelor este egală sau mai mare de 75%	Ponderea răspunsurilor "DA" în cadrul chestionarelor are valori cuprinse între 25% și 75%.	Reglementările lipsesc, iar ponderea răspunsurilor "DA" în cadrul chestionarelor este egală sau mai mică de 25%.

7.3 Interpretarea rezultatelor

Utilizarea metodologiei are drept rezultat stabilirea nivelului de risc – scăzut, mediu sau înalt – pentru pluralismul mediatic. Rezultatul va fi obținut în urma evaluării întregului set de indicatori ai riscurilor în cadrul celor șase domenii de risc. O precizare: un scor negativ (roșu), de exemplu, pentru un anumit indicator nu atrage după sine în mod obligator un scor negativ și pentru un anumit risc sau pentru un întreg domeniu de risc.

Stabilirea nivelului de amenințare pentru fiecare risc sau domeniu de risc se va face luând în calcul media generală a tuturor indicatorilor utilizați. Media generală nu poate oscila decât între 1 și 3 puncte. Astfel, se va considera:

- **risc scăzut**, dacă media generală va fi mai mică de 1,5 puncte;
- **risc mediu**, dacă media generală va fi cuprinsă între 1,5 și 2,0 puncte (se va considera la fel, indiferent de valoarea mediei generale în cazul existenței unui scor individual negativ);
- **risc înalt**, dacă media generală va fi mai mare de 2,0 puncte (se va considera la fel, indiferent de valoarea mediei generale în cazul existenței a două scoruri individuale negative pentru un risc).

Risc scăzut	Risc mediu	Risc înalt
>1,5 puncte	1,5 – 2,0 puncte	<2,00 puncte

7.4 Completarea datelor

Lista cu indicatorii testați este introdusă într-un document Microsoft Excel, fiecare domeniu de risc – într-o filă aparte. Scorul obținut la fiecare indicator individual testat este convertit într-un număr de la 1 la 3 corespunzător prevederilor din punctul 7.2.

În momentul completării datelor pentru indicatorii individuali, fiecare celulă se auto-coloarează (1 – verde, 2 – portocaliu, 3 – roșu). În cazul în care un indicator individual nu este testat sau datele nu sunt disponibile, în celula corespunzătoare scorului se indică **n/a** (în acest caz celula se auto-coloarează în galben).

Evaluarea generală a riscului are loc în condițiile prevederilor punctului 7.3, celula cu media generală per risc auto-colorându-se afișând aceeași gamă de trei culori (a se vedea exemplul de mai jos).

DOMENIUL DE RISC/ RISCURI			INDICATOR			
Cod	Nivel	Denumire	ID	Denumire	Tip	Scor
Pc		PROPRIETATE ȘI CONTROL				
Pc1	2,67	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în televiziunea terestră	Pc1.1	Nivelul de concentrare a proprietății în televiziunea terestră	E	2
			Pc1.2	Nivelul de concentrare a audienței în televiziunea terestră	E	3
			Pc1.3	Reglementări privind concentrarea proprietății în televiziunea terestră	J	3
Pc2	2,00	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în radio	Pc2.1	Nivelul de concentrare a proprietății în radio	E	1
			Pc2.2	Nivelul de concentrare a audienței în radio	E	2
			Pc2.3	Reglementări privind concentrarea proprietății în radio	J	3
Pc3	1,33	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în presa periodică	Pc3.1	Nivelul de concentrare a proprietății în presa periodică	E	1
			Pc3.2	Nivelul de concentrare a audienței în presa periodică	E	1
			Pc3.3	Reglementări privind concentrarea proprietății în presa periodică	J	2
Pc4	1,67	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în internet	Pc4.1	Nivelul de concentrare a proprietății în internet	E	1
			Pc4.2	Nivelul de concentrare a audienței în internet	E	2
			Pc4.3	Reglementări privind concentrarea proprietății în internet	J	2
Pc5	2,33	Nivelul înalt de concentrare a proprietății în rândul distribuitorilor de servicii TV (cablu) și furnizorilor de servicii IPTV	Pc5.1	Nivelul de concentrare a proprietății în rândul distribuitorilor de servicii TV (cablu) și furnizorilor de serv	E	3
			Pc5.2	Nivelul de concentrare a audienței în rândul distribuitorilor de servicii TV (cablu) și furnizorilor de ser	E	1
			Pc5.3	Reglementări privind concentrarea proprietății în rândul distribuitorilor de servicii TV (cablu) și furnizor	J	3
Pc6	1,00	Nivelul înalt de concentrare încrucișată a proprietății (cross-media)	Pc6.1	Nivelul de concentrare încrucișată a proprietății (cross-media)	E	1
			Pc6.2	Reglementări privind concentrarea încrucișată a proprietății (TV și radio)	J	1
Pc7	1,00	Lipsa transparenței în structurile de proprietate	Pc7.1	Reglementări privind transparența în domeniul proprietate și control	J	1

8.1 Surse de date pentru indicatorii juridici

- Constituția Republicii Moldova;
- Declarația Universală a drepturilor omului;
- Convenția [europeană] pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; Convenția Europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră;
- Legea cu privire la libertatea de exprimare, Legea privind accesul la informație, Codul audiovizualului al Republicii Moldova, Codul electoral, Legea privind protecția datelor cu caracter personal, Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, Legea cu privire la publicitate, Legea presei, Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar, Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, Legea cu privire la Guvern, Legea privind transparența în procesul decizional, Legea concurenței, Legea comunicațiilor electronice, Legea cinematografiei, Codul penal al Republicii Moldova, Codul muncii al Republicii Moldova, Codul fiscal, Codul de procedură penală al Republicii Moldova, Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, Codul contravențional al Republicii Moldova etc.;
- jurisprudența CtEDO;
- actele Curții Constituționale a RM;
- actele și rapoartele CCA, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Consiliului Concurenței, Comisiei Electorale Centrale, actele normative în domeniu ale altor autorități/instituții și/sau organe publice centrale;
- actele normative în domeniu din UTA Găgăuzia;
- actele interne ale radiodifuzorilor publici (regulamente interne, caiete de sarcini, hotărâri/decizii normative etc.);
- Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova, Codul de principii, standarde și recomandări al producătorilor Companiei publice „Teleradio-Moldova”, Standardele profesionale și principiile eticii jurnalistice în emisiunile IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, alte acte de (co-)auto-reglementare în domeniul eticii profesionale din domeniul jurnalistic;
- actele Consiliului de Presă din Republica Moldova, Comisiei de etică profesională a jurnaliștilor, Ombudsmanului IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, altor instituții/organisme având ca obiect de activitate monitorizarea normelor etice în domeniu;
- practica judiciară națională;
- rapoarte și studii în domeniu ale organizațiilor non-guvernamentale;
- informațiile din presă privind pluralismul mediatic și/sau (ne)respectarea legislației în domeniu.

8.2 Surse de date pentru indicatorii economici:

- Rapoartele și deciziile CCA;
- Rapoartele radiodifuzorilor;
- Rapoartele distribuitorilor de servicii și furnizorilor de servicii internet și IPTV;
- Informațiile publice ale Asociațiilor patronale ale radiodifuzorilor;
- Rapoartele și deciziile ANRCETI;
- Rapoartele și deciziile CC;
- Registrul CCA al posturilor de radio;
- Registrul CCA al posturilor de televiziune;
- Nomenclatorul ziarelor;
- Rapoartele de activitate și deciziile MTIC;
- Rapoartele și studiile realizate de societatea civilă;
- Caietele de sarcini și rapoartele financiare anuale ale IPNA Compania Teleradio-Moldova;
- Caietele de sarcini și rapoartele financiare anuale ale IPRA Compania Teleradio-Găgăuzia;
- Rapoartele și deciziile CO al IPNA Compania Teleradio-Moldova;
- Rapoartele și deciziile CO al IPRA Compania Teleradio-Găgăuzia;
- Rapoartele și deciziile Curții de Conturi a RM;
- Hotărârile de Guvern și de Parlament relevante;
- Rapoartele de măsurare a audienței mass-media;
- Rapoartele de măsurare a audienței AGB Moldova;
- Rapoartele Biroului de Audit al Tirajelor și Internetului (BATI, www.bati.md);
- Rapoartele de rating pentru site-uri (Google analytics; www.alexa.com);
- Biroul Național de Statistică;
- Legea privind organizarea administrativ-teritorială a RM;
- Recensământul populației;
- Etc.

8.3 Surse de date pentru indicatori socio-demografici:

- Datele statistice despre angajați oferite de Serviciile Resurse umane ale radiodifuzorilor publici;
- Studiile privind audiența instituțiilor mediaticice;
- Date procesate de softurile specializate (Google analytics; www.alexa.com);
- Rapoartele societății civile;
- Bazele de date și/sau rapoartele ONG-urilor de media;
- Rapoartele organizațiilor internaționale (CoE, OSCE etc);
- Rapoartele privind desfășurarea alegerilor;
- Rapoartele instituțiilor mediaticice;
- Site-urile instituțiilor mediaticice;
- Rapoartele BATI;
- Rapoartele CCA;
- Rapoartele Comisiei parlamentare cultur, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media;
- Concursurile pentru desemnarea membrilor CCA, CO IPNA/IPRA, ai managerilor de nivel superior ai IPNA/IPRA;
- Hotărârile de Guvern și de Parlament relevante;
- Biroul Național de Statistică;
- Registrul CCA al posturilor de radio;
- Registrul CCA al posturilor de televiziune;
- Nomenclatorul ziarelor;
- Sondaje și studii sociologice relevante;
- Etc.

8.4 Referințe bibliografice

1. Media pluralism in the Member States of the European Union. Commission Staff Working Document SEC(2007)32. Brussels, 16 January 2007, 92 de pagini, disponibil pe http://ec.europa.eu/information_society/media_taskforce/doc/pluralism/media_pluralism_swp_en.pdf;
2. Independent Study on Indicators for Media Pluralism in the Member States-Towards a Risk-Based Approach, Preliminary Final Report prepared for the European Commission Directorate-General Information Society and Media SMART 007A 2007-0002. Leuven, April 2009 – 167 de pagini, disponibil pe http://ec.europa.eu/information_society/media_taskforce/doc/pluralism/pfr_report.pdf;
3. Independent Study on Indicators for Media Pluralism in the Member States-Towards a Risk-Based Approach, Final Report prepared for the European Commission Directorate-General Information Society and Media SMART 007A 2007-0002. Leuven, July 2009, 186 de pagini, disponibil pe https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/final_report_09.pdf
4. Independent Study on Indicators for Media Pluralism in the Member States-Towards a Risk-Based Approach, Final Report, Annex I: User Guide prepared for the European Commission Directorate-General Information Society and Media SMART 007A 2007-0002. Leuven, July 2009 – 362 de pagini, disponibil pe https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/user_guide_09.pdf
5. Monitoring Media Pluralism in Europe - Testing and Implementation of the Media Pluralism Monitor 2014 (Policy Report - December 2014), 198 de pagini, disponibil pe <http://cmpf.eui.eu/Documents/MPM2014-PolicyReport.pdf>;
6. Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei Rec(99)1 privind măsurile de promovare a pluralismului mijloacelor de comunicare în masă. Memorandum explicativ;
7. Recomandarea nr. R(2000)7 a Comitetului de Miniștri către Statele Membre cu privire la dreptul jurnaliștilor de a nu-și dezvălui sursele de informație, adoptată pe 8 martie 2000, disponibilă pe http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/doc/translations/romanian/Rec%282000%29007&ExpMem_ro.pdf
8. Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră. Strasbourg, 5 mai 1989. Text amendat în conformitate cu dispozițiile Protocolului (STE Nr.171) care a intrat în vigoare la 1 martie 2002 – 19 pagini, disponibilă pe http://trm.md/files/docs/STE_132_Conventia_Eur_TT_reviz_ro.pdf;
9. Directiva UE nr. 22/2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații (directiva privind serviciul universal), adoptată pe 7 martie 2002, disponibilă pe <http://www.anrceti.md/files/filefield/Directiva%20serv%20universal%20rom.pdf>
10. Directiva UE 2010/13 privind coordonare a anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale), adoptată pe 10 martie 2010, disponibilă pe <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=URISERV:am0005&from=RO>
11. Liana Ganea, Oana Ganea, Ludmila Gamurari, Cristian Ghinea. Pluralismul extern al mass-media on Republica Moldova: ontre oportunitate și realitate. Chișinău: Arc, 2014 – 52 de pagini. ISBN 978-9975-61-821.135.1(478).09, disponibil pe <http://soros.md/files/publications/documents/Pluralismul%20extern%20al%20mass-mediei%20din%20RM.pdf>
12. Aneta Gonța, Corneliu Rusnac, Petru Macovei, Vasile State. Pluralismul intern al mass-mediei în Republica Moldova: oportunitate și realitate. Studiu. Editura ARC, Chișinău 2014, 100 de pagini. ISBN 978-9975-61-829-8, disponibil pe http://soros.md/files/publications/documents/Pluralismul_intern_al_mass-media_din_RM_2014.pdf;
13. Foaie de parcurs pentru consolidarea pluralismului mediatic în Republica Moldova. Chișinău, 2014, 23 de pagini, disponibilă pe http://soros.md/files/publications/documents/Foaie_de_parcur PLURALISM_2014.pdf.